

ILA IDIDUMA KA AVỌ IMATTA

*Ute IYesu
(ILuk 3.23-38)*

¹ Awọ iwọọ iMusa ute iYesu iKristi, anọ iDauda, anga ute Ibrahim.

² Ibrahim jee Ishaku,

Ishaku jee iYakubu,

IYakubu jee iYahuza kina anayuru nga,

³ IYahuza ate iFeresa kina iZera ayuru bọ nga shi iTama,

IFeresa nga shi ate iHesruna,

IHesruna nga shi ate Aram,

⁴ Aram nga shi ate Amminadab,

Amminadab nga shi ate iNashon,

INashon nga shi ate iSalmōn,

⁵ ISalmōn nga shi ate IBọ'aza, ayuru jee nga anga shi iRahab,

IBowaz nga shi ate Obida, ayuru nga anga shi iRut,

Obida nga shi ate iYesse,

⁶ iYesse nga shi ate agom iDauda,

IDauda nga shi ate iSulemanu ayuru nga anga sa shi ayiri Uriya,

⁷ ISulemanu nga shi ate iRehobowam,

IRehobowam nga shi ate Abiya,

Abiya nga shi ate Asa,

⁸ Asa nga shi ate iYehoshafat,

IYehoshafat nga shi ate iYoram,

IYoram nga shi ate Azariya,

- ⁹ Azariya nga shi ate iYotam,
iYotam nga shi ate Ahaz,
Ahaz nga shi ate iHezekiya,
¹⁰ iHezekiya nga shi ate iManassa,
iManassa nga shi ate Amõn,
Amõn nga shi ate iYosiya,
¹¹ iYosiya nga shi ate iYekoniya kina anayuru
nga akyua mani ayeri bu ki kya bu aBabila
wu.
¹² Aya kya bõ aBabila ni,
iYekoniya va jee iSheyaltiyel,
iSheyaltiyel nga shi ate iZarubabel,
¹³ iZarubabel nga shi ate Abihudu,
Abihudu nga shi ate Eliyakim,
Eliyakim nga shi ate Azuro,
¹⁴ Azuro nga shi ate iSaduku,
iSaduku nga shi ate Akimu,
Akimu nga shi ate Aliyudu,
¹⁵ Aliyudu nga shi ate Eliyazara,
Eliyazara nga shi ate iMatana,
iMatana nga shi ate iYakubu,
¹⁶ iYakubu nga shi ate iYusufu agheme iMa-
ryamu aghõmani ajee iYesu mani ayorõ nga
si iKristi.
¹⁷ Ko kpaa kõ ute Ibrahim ki ta ka iDawuda, ite
usho na inari yõ, kõ kpaa ka iDauda ki ta kõ uyeri
bõ ki kyaa aBabila ite usho ni inari yõ, kõ kpaa ki
uyeri bõ ka aBabila ki ta ka iKristi ite usho ni inari
yõ.

Ujee iYesu iKristi
(iLuk 2.1-7)

¹⁸ Umani ujee iYesu iKristi sa shi, ayuru nga iMaryamu akọ cira nga ki ma iYusufu, ata kọ takwyue ni avasa nu nga na afo anga aghing Ọnong.

¹⁹ Ni agheme nga iYusufu, aghomani aka ju ima ushi na kikya, ata wang ọsa nga ighong ba, na ava wang usheri nga ya naiker.

²⁰ Ashi kide uwang uju kindo ni, ba irishu, atuma Ọnong va yeni ẹrekwyue nga kide amogo, ki teri si, “iYusufu, anọ iDauda, ma kọng ẹrebata ukpaa iMaryamu sa ayiri ngo ba, ki imumani ishi kide afo nga ni iba kukushi aghing Ọnong ko.

²¹ Aki jee anọ, ni ingo ki ma nga uca si iYesu, ka aki foo ajiya kọ vulu bo.”

²² Uma ri ba kọ ma hwura umumani Ate aYaya teri ka anyu Atina nga,

²³ “Uwe ni, anayiri mani aye nga agheme ba ki kpaa afo ka jee anọ anagheme, na aki yoro nga si Immanuwel.” (Uwu shi si, Ọnong shi ni yi).

²⁴ iYusufu ya shira kọ mor ni, ava ju kono mani Atuma Ọnong teri nga ni, A kpaa ayiri nga,

²⁵ ara ye ẹrenoma nga ba ki ta ko jee anọ. Ava ma nga uca si iYesu.

2

Ọba Akyeng ki shii Iripiya

¹ Ajee iYesu ki ifong aBaitalami ka aYahudiya, ka akyua agom iHiridus, na ace agho uye ẹyere ba ki shii iripiya ki ba Urushelima

² na aba wulu si, “Abi wo ni anọ mani ajee ki tee agom aYahudawa shi wo? Iyi nu ẹyere nga mani ikunu ka iripiya, ni iyi ba ki ma joọ nga.”

³ Agom iHiridus ya kɔng kindo ni, ikwyi nga va bra yɔ, kindo wɔ nɔ ushɛ ajiya Urushelima.

⁴ Aba curu nadidu agha kakɔng afirist kina aghomɛɛ umɛɛ iMusa ki wulu bɔ, “Abi wɔ ni aki jee aghɔfoo wɔ?”

⁵ “Ki ifɔng aBaitalami ki ɛrɛbɔng aYahudiya,” Aba yira nga. “Ka umani aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng wɔ wudu.

⁶ “Ni ingɔ aBaitalami kidɛ ɛrɛbɔng aYahudiya, ki ba si ingɔ shi aghɔcɛɛ nɔ ɔjii ka ɛrɛgɔm aYahuza ba, ka kidɛ ngɔ yɔ ni akwyite mani aki kyeng na ajiya Israila ki kunu wɔ.”

⁷ Ni iHiridus ba yɔrɔ akyeng ɔba ki shii iripiya kɔ uyuyi ka kɔng ka anyu bɔ agɔlɔ mani ɛyɛrɛ nyeni wɔ.

⁸ Aba tuma bɔ ka aBaitalami kina udi uwaga atɔng “Okya kɔ uya wang ɔka mani anɔ shi wɔ nabibɔrɔ, insi inu peni ngaa ni, inu ba ki inu ba tɛri mi, ki imɛ ya kɔ jɔɔ nga.”

⁹ Aya kpɛɛ ɔkɔng upii agom ni, ava wolu. Ɛyɛrɛ umani anu ki shii iripiya ra ni shi kite bɔ, ni ibɔ sɔ yii yɔ ki ta kɔ umani iya tara kɔ ɔka mani anɔ shi wɔ.

¹⁰ Aya nu ɛyɛrɛ ni, ava kɔng ikwyifu nagigang.

¹¹ Aya ghila ɔna ni, aba ya nu anɔ kina ayuru nga iMaryamu, aba ta aghong ki jɔɔ nga. Aba wuli uma bɔ, utii uyeri, kina ima uta ugha ɔvɔng, kina anyɛ ɔvɔng ki ma nga.

¹² Na ava vuu bɔ ɛrɛbɔng bɔ ka uce utra, ka Onɔng tɛri bɔ ka amɔgɔ si ama vuu ukushi iHiridus ba.

Uti ki kyaa aMasar

¹³ Aya kọ uya ukadu ni, atuma Ọnọng ba kunu kide amọgọ kushi iYusufu ki tẹri si, “iHiridus ki wang anọ ka pii wọ. Sisang, kpaa anọ kina ayuru nga kọ ti kọ kya nọ aMasar, kọ ya ci kọ ukadu si ime tẹri ngọ si ingọ sher.”

¹⁴ iYusufu va sisang, ki kpa anọ kina ayuru nga, ki kya bu aMasar kina ating,

¹⁵ kiya ci ki ta kọ ukpo iHiridus. Aju kindọ ka ahura imumani Ate tẹri ka anyu atina nga, “I yọrọ anọ mi wu ka aMasar.”

iHiridus sa si apili Ananọ Ọfisi kọ

¹⁶ iHiridus ya kpẹlẹ si akyeng ra tee ni nga abo ni, ava sang anang. Ava sa si aya pili anọ aniragheme aBaitalami kina irihoo anyi apai ki ta ka ataa ka akyua mani akpili kukushi akyeng eyere kunu.

¹⁷ Ọwe wu sa ni imumani aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Irimiya tẹri hwura,

¹⁸ “A kọng ice ẹrẹwyue ka aRama, ẹrẹwyue ukukas kina ayiri. iRahila nga su nira ayiri kaya anọ nga. Ara kọng udoru ba, ka aku kpuru bu.”

Aghojee iYesu vuu bọ aNazaret

¹⁹ Utumu ukpo iHiridus, atuma Ate kunu iYusufu kide amọ ka aMasar

²⁰ ki tẹri si, “Sisang, kpaa anọ kina ayuru nga ku kya nu ẹrẹbọng Israila, ka aghọmani awang pii anọ sọ shi bọ nọ ọkyuọ ba.”

²¹ iYusufu va sisang ki kpa anọ kina ayuru nga ki vuu bọ ẹrẹbọng Israila.

²² Ni iYusufu ya kọng si Akilayus tee agom ka utumu ukpo ate nga iHiridus ka aYahudiya, ava

kong ẹrẹbata okyaa. Akọ waa iYusufu nga atong ka amọ ava ẹni ki kyaa ẹrẹbong aGalili,

²³ kiya vra ọna nga ki ice ifong si aNazaret, ka ahwura upii agho pii ko oto Onong si, “Aki yoro nga si agha aNazaret.”

3

Umẹẹ IYahaya Aghila Iminimini

(IMar 1.1-8; ILuk 3.1-9; IYah 1.19-28)

¹ Ka akyua ra ni iYahaya aghila iminimini ba oko taa ashi ka aYahudiya na atẹri upii Onong.

² “Inu lokpaa,” atẹri si, “Ka ẹrẹgom ayaya ishi ayayo!”

³ IYahaya nga shi ajiya mani Ishaya agho pii ko oto Onong pii si, “Ace agho so taa akpa kide oko taa ashi, ‘Kyeri utra Ate ayaya; nawa nga itra ka kyeng!’ ”

⁴ Uma iYahaya ni aju kina idang ọrahimi; aloru abugu nga kina edang, imila nga ni agiya yo kina ẹrẹtong.

⁵ Ajiya Urushelima, kina anga aYahudiya, kina anga ahwo ẹrẹyema Urdun, aba ukushi nga.

⁶ A tẹri avulu bo, ava ju bo iminimini bu na amusum ẹrẹyema Urdun.

⁷ IYahaya ya nu ikir aFarisiyawa kina aSadukiyawa, aba si ama ju bo iminimini, aba tẹri bo si, “Inu iyoo na kang! inga tẹri nu si oki ti anang mani Onong ki tuma?”

⁸ Uju uma mani uki nyeni olokpaa nu.

⁹ Uma kpaa ka inu tẹri si Ibrahim nga shi ate nu ba. Iso tẹri no Onong ki bra ukpa atighi ri ka tee anọ nga!

¹⁰ Akperi nga sha ka a keri ashe ka akang; oshẹ mani ura ma wu ikolo ba ni aki kpa wu ka taa kide ugha.

¹¹ Iju nu iminimini kina amusum ki nyeni si inu lokpaa, aghomani aki ba ko utumu mi ni aki sumu nu kina aghing Onong kina ugha. Aceri mi; ira maa mi ni ikpa akpo nga ba.

¹² Ofoọ uper nga shi ka avo nga, aki per ikir imila. Aki curu alkama nga ka sa ka afo, ni erewo ni aki ta ugha wo onga mani oki kperi wo ba.”

Iminimini IYesu

(IMar 1.9-11; ILuk 3.21-22)

¹³ Akyua ra ni iYesu ba ka aGalili ki ba ukushi iYahaya ka vong Urdun ka ju nga iminimini.

¹⁴ Ni iYahaya sheri ka tee ikwyi nga. “Imẹ shi mani uju mi iminimini,” IYahaya teri, “Uwe ni ingo ba ukushimi ki iba ju nu iminimini!”

¹⁵ Ni iYesu ba yira nga si, “Tara ni ushi kindi ka akyua ri. Kindi wo ni iyi ki ju uma ododoma mani Onong wang ko.” IYahaya va yira.

¹⁶ Aya ju iYesu iminimini ni, aba kunu kide amusum. Ayeremo va yemi nga, ava nu aghing Onong na aso shulu kina ikhimi ni na uta uyeri kaya nga.

¹⁷ Ni ereyue va teri ka ayaya, “Ano mi we, aghomani ikwyi mi ka tomo wo.”

4

Isheę Mra IYesu

(IMar 1.12-13; ILuk 4.1-13)

¹ Aghing kyeng ni iYesu ki kyaa ni nga ko ka ota shi ki Isheę mra nga.

² IYesu la awii ishi nari ating na atinong na aso kpene anyu, na ba kong idafu.

³ Ni Ishẹ va ba ukushi nga ki tẹri nga si, “Insi ingo shi Anọ Onong ni, tẹri atii ri ka tee ubiredi.”

⁴ Ni iYesu va yira nga si, “Upii Onong si, ‘Ba ọla imila yọ kiyuyu na ajiya ki lang kọ ba, si nu upii mani ukunu ukushi Onong.’ ”

⁵ Ni Ishẹ va kpaa iYesu ki kyaa ni nga Urshal-ima, ifong upipar, akyo nga ka yaya ọna Onong,

⁶ ki tẹri nga si, Insi ingo shi Anọ Onong ni, funu ẹrẹbong, ka upii Onong si, ‘Onong ki tẹri atuma nga kaya ngo; aki go ngo ni ivo bọ, ki ifra ngo ki kong yọ ọlọ kaya atii ba.’ ”

⁷ IYesu va yira nga si, “Upii Onong tẹri si, ‘Ma mra Ate Onong ngo ba.’ ”

⁸ Ni Ishẹ va kpaa nga ki kyaa ayaya ọpang utitugu ki nyeni nga nadidu ẹrẹgom asing kina ujọ bọ.

⁹ “Nadidu ni iki ma ngo,” Ishẹ tẹri nga si, “Insi uta aghong ki jọọ mi ni.”

¹⁰ IYesu va tẹri nga si, “Sang ngo, Ishẹ! Upii Onong si, jọọ Ate Onong ngo ni yii nga kayu nga! ”

¹¹ Ni Ishẹ ba ya iYesu; atuma Onong ba ki ma shẹ nga wọ.

IYesu kpene Utina nga ka aGalili

(IMar 1.14-15; 15; ILuk 4.14; 15)

¹² IYesu kong si iYahaya na asa nga kọ ubọ iting ni, ava sang nga ki kyaa aGalili.

¹³ Aya aNazaret, aya ci ka aKafarnahum, ifong uhwo ẹrẹyema aGalili, ka ẹrẹbong aZabaluna kina aNaftali.

14 Aju kindi ka a hwura upii Ishaya agho pii ko ɔto Onong tɛri,

15 “Erebong aZabaluna kina erɛbong aNaftali, ko utra erɛyɛma ka uda ugha Urdun, aGalili erɛbong aghomani ashi bo aYahudawa ba!

16 Ajiya mani ashi kidɛ iting ki nu uyeri oghoghe. Aghomani ashi ki erɛbong agho kpuru uyeri ki taa bo.”

17 Ko kpaa ka kyua ra ni iYesu lite no tɛri upii Onong, “Inu lokpaa, ka erɛgom ayaya to ayayo!”

IYesu Kyo Yorɔ Atina Nga
(IMar 1.16-20; ILuk 5.1-11)

18 IYesu so kyeng ka anyu erɛyɛma aGalili, ava nu anayuru apai na aso sa isha bo, iSaminu mani ayoro nga si iBitrus kina anayuru nga Andarawus aso feri isha bo.

19 IYesu va tɛri bo si, “Inu yii mi, iki mɛɛ nu uhuri ajiya.”

20 Kidɛ akyua, aba ya isha bo ya ki yii nga.

21 Ava kyeng ki ya nu ace anayuru apai, iYakubu kina iYahaya, ano iZabadi. Ashi kidɛ ogbolɔ kina ate bo iZabadi, aso kyeri isha bo. IYesu va yoro bo,

22 kidɛ akyua ra, aya ogbolɔ bo kina ate bo ki yii iYesu.

IYesu Leni na Adumu
(ILuk 6.17-19)

23 IYesu ghila idɛ ofong aGalili, na mɛɛ kidɛ oko takwyue aYahudawa, na tɛri ila ididuma uka erɛgom Onong, na leni ni idumu kina adumu.

²⁴ Ila nga kpa kwabi ki ẹrẹgọm aSuriya, ava ba nga kina adumu, asọ kọng ẹrẹnọma ni idumu ighi-ghọ, kina aghọ shi nọ Usheẹ, ni itehu, ni ushumu avo, iYesu leni ni bọ.

²⁵ Ikir yii nga kọ kpaa ka aGalili kina ufong oshọ, ko kpaa ka Urushelima, aYahudiya, kina ushi bulu ẹrẹyema Urdun.

5

Upii Ọnong kaya ọpang

¹ IYesu ya nu ikir bajiya ni, ava kila nga aya ọpang, ki cica, atina nga curu ki ghẹmẹ nga,

² nava tee aghọmẹẹ bọ si.

Anyu Adaduma

(ILuk 6.20-23)

³ “Anyu adaduma ka aghọmani aye utaa bọ ọnga aghing upipar;

Ka ẹrẹgọm ayaya ni inga bọ wọ!

⁴ “Anyu adaduma ka aghọmani ashị kidẹ ikwyi ibibi;

Ọnong ki sa bọ amusum ashuu!

⁵ “Anyu adaduma ka aghọ ọtọọng;

Aki peni asing!

⁶ “Anyu adaduma ka aghọmani ikwyi bọ shi

Ko ju uma mani Ọnong wang,

Ọnong ki ma bọ uwang ikwyi bọ!

⁷ “Anyu adaduma ka aghọmani ashị na ahwoo ajiya;

Ọnong ki kọng ahwoo bọ!

⁸ “Anyu adaduma ka aghọmani ashị na ikwyi upi-par;

Aki nu Ọnong!

⁹ “Anyu adaduma ka aghomani awang uci okyuq;
Onong ki yoro bo si anq nga!

¹⁰ “Anyu adaduma ka aghomani asq kqng
Olo kaya ju aipang;
Erqgom ayaya ni inga bo wq!

¹¹ “Anyu adaduma ka inu aghomani acira nq ki
ma nq olo kiva teri ateru kaya akwyi nu ka inu yii
mi.

¹² Inu kqng ikwyifu kina utomq ikwyi, ka akyo
nu oka nq ka ayaya. Kini kq ni agho pii kq otq
Onong mani aba kite kqng olo kq.

Ato kina Uyeri

(IMar 9.50; ILuk 14.34-35)

¹³ “Inu bo shi ato asing. Insi ato taa ididugq wq
ni, ba utra mani aki vuu na ididugq wq ba. Ba ice
ima ra aki bra uju ba sa nawu ka ajiya tinga.

¹⁴ “Inu bo shi uyeri asing. Ifqng mani avra kaya
q pang kara shoru wq ba.

¹⁵ Ba aghomani aki ta ugha agbilimq ka fuga ya
ni ikq ba; sa na kyo ka ya ima uting, ka ma uyeri
ki ko nga nu kide qna.

¹⁶ Kindi wq ni uyeri ngq ta ka ajiya nu, ka nu
uma udodoma mani uju ka jq Ate ayaya.

Umqq kaya Umqq iMusa

¹⁷ “Inu baa kpaa si imq ba ki ba cira umqq iMusa
wq kina umqq agho pii kq otq Onong ba. Ita bami
ki ma ucira wq ba, sa ni isa ka umqq bo tee aipang.

¹⁸ Aipang ni imq sq teri nu, kq ni ayaya kina asing
ki sang wq ni, ba ighang iyeng ko qqzqq inga umqq
iMusa na ki cira wu ba sa akwikk hwura.

¹⁹ Ni nadidu aghomani ara yii umqq ko ni ima
qqzqq umqq iMusa ka va mqq ace agho ka ju ba

ni, aki tee agho ji kide eredom ayaya. Ka da vo ni, aghomani ayii umee kiva mee ace agho ka ju ni, aki shi ni eredor ka eredom ayaya.

²⁰ Iso teri nu, si, uta ko ghila eredom ayaya ni si aipang nu ceta anga aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa uju uma mani Onong wang.

Umee kaya Anang

²¹ “Inu ko kong si ateri ajiya ada kyua, ‘Inu ba pii okyuo ba; aghomani aju ni aki ju nga ashuwa

²² Ni aikyuari ni ime teri nu, insi ushi kide anang kina anayuru ngo ni aki ju ashuwa, insi ingo yoro anayuru ngo si ‘Imu taa imumani aki ju wo!’ aki kyaa ni ngo oka ashuwa, insi ingo yoro anayuru abo uta ice ima, oki ya ghila ngo ugha.

²³ Insi uwang ma Onong ighima kaya agoo ni usa shuni si anayuru ngo go ngo ki kwyi ni,

²⁴ Sheri uma ya ko ya agoo, kya ko ya wang uci okyuo na anayuru ngo, ni ingo to vuu ko uba ma uma.

²⁵ “Insi ace agho yoro ngo ko oka ashuwa ni, inu kpere ace na akyua so shi wo, kini uta fuma uka ashuwa. Insi uku fuma uka ni aki ma agha ashuwa, aghomani aki ma agha la teng, ka ta ngo ko ubo iting.

²⁶ Ukadu wu ni uki ci wu, aipang ni ime so teri nu, so ma imumani ateri si uma nadidu.

Umee kaya Unyeri na Ayiri Ko Aghimi Agho

²⁷ “Inu ko kong na teri si, ‘ma nyeri na ayiri ko aghimi agho ba.’

²⁸ Na aikuari ni teri nu, nadidu aghomani akyogo ayiri na wang peni nga ni ako nyeri ni nga kide ikwyi.

²⁹ Insi ica isighi avo ilang sa ukpaa ni, woyu ko nawu! Uceri nu ta uka erenoma uyeng ngo kini mani nadidu erenoma ngo ghila ugha.

³⁰ Insi avo ila ngo sa ukpaa ni, kyua ko naa wo! Uceri nu taa avo ayeng ni mani erenoma ngo ghila ugha.

Umee kaya Upighi Ubogha

(IMat 19.9; IMar 10.11-12; ILuk 16.18)

³¹ “Asa va teri si, ‘Aghomani akla ayiri nga ni aso wo ka ma nga.’

³² Ni aikuari ni teri nu, insi aghimi kla ayiri nga ni basi ko nyeri na ace aghimi ba ni, ashi na avulu usa nga uvulu insi akya uce ubogha ni; aghimi mani aya bogha ni aju avulu.

Umee kaya Isuu

³³ “Inu ko kong na teri agha ada akyua si, ‘Uma wura usuu nu ba, ni hura uta anyu imumani uteri uki ju Ate ayaya.’

³⁴ Ni aikuari ni teri nu, ma suu kina ayaya ba insi uta anyu, ka uka erenom Onong wu;

³⁵ ko asing, ka uka wuru ifra nga wu; ko Urushe-
lima, ka ukushi ifong agom aghaghe.

³⁶ Ma suu kina erekwe ngo ba, ka uki bra ngo tee ifilikwyi iyeng ki tee ififu ko isisu ba.

³⁷ Teri si ‘A’ ko ‘Kayi’; ushe uma ka hala ukushi Ishet wu.

Umee kaya ju Imumani Aju ngo

(ILuk 6.29-30)

³⁸ “Inu ko kong na teri si, ‘Insi agyo ngo ki ica ni, ica yu nu ki to gyo, insi ayir yu ni, ayir nu ki to gyo.’

³⁹ Na aikuari ni tẹri nu, ma ju ajiya imumani aju ngo ba. Insi ace agho gyo ngo ka utuma ila ni, ma nga ɔnga ipuruma ka kimi gyo.

⁴⁰ Insi ace agho kya ashuwa ngo ka yira ngo igbang ko ni, ma nga ima fuga ngo.

⁴¹ Insi agho shi ni ẹrẹkyuo tẹri ngo ukyeng imil iyeng ni, usọ kyeng upai.

⁴² Insi ace agho wang ice ma ukushi ngo ni, ma nga; insi ace agho wang ọta ice ma ni, ma nga.

Yoo Agho Tọrọ Ngo

(ILuk 6.27-28; ILuk 6.32-36)

⁴³ “Inu ko kọng na tẹri si, ‘Yoo agho yoo ngo, tọrọ agho tọrọ ngo.’

⁴⁴ Ni aikuari ni tẹri nu si, yoo agho tọrọ ngo nu shọr Ọnọng kaya agho ma ngo ọlo,

⁴⁵ ki ingo tee anọ Ate ayaya. Aka sa ọnọng uta kaya agha ababi na adaduma ima ayeng, ki ma avuga ka aghomani aka ju ima ididuma kina agho ka ju ima ibibi.

⁴⁶ Aki ju na nyi Ọnọng ki ma ngo ọka ngo insi yoo agho yoo ngo wu ni? Ko agho yira agonu ka ju kindo!

⁴⁷ Insi ingo ka pii kina aghikyo ngo ko ni, ikẹmbọ inu ju ki cẹri ace agho ko? Ko aghomani ashi bọ aYahudawa ba ka ju kindo!

⁴⁸ Kindo ni inu tee agho kyeng na ki kya, kini mani Ate ayaya shi na kikyaa.

6

Umẹẹ kaya Uma

¹ “Ma ju uma ɔdɔdɔma ngo kayaye ka ajiya nu ima nɔ so ju ba. Insi uju uma ri kayaye ni, ba ngo nu ɔka kushi Ate ayaya ba.

² “Insi uma agho taa ice ma, ma yemi kayaye, kini agho ju ɔngo unu ica kide ɔko takwyue aYahudawa kina aya itra. Aka ju ka ajiya joɔ bo. Imɛ sɔ tɛri nu aipang, ako peni ɔka bu nadidu wudu.

³ Insi uma agho taa ice ma ni, ju ko tra mani agho avo ila ngo ki nɔ ba.

⁴ Ni uki shi ko uyuyi. Ni Ate ngo, mani aka nu kuyuyi, ki ma ngo ɔka ngo.

*Umɛɛ kaya Upii nɔ ɔnɔng
(ILuk 11.2-4)*

⁵ “Insi upii nɔ ɔnɔng, ma ju kini agho ju unu ica ba! Aka sisang upii nu ɔnɔng kide ɔko takwyue aYahudawa kina itra, ka ajiya nu bo. Imɛ sɔ tɛri nu aipang, ako ma bo ɔka bo nadidu.

⁶ Insi uki pii nɔ ɔnɔng ni, kya nu ide boɔ, fuga anyu boɔ ya, nu pii na Ate nu mani aka nu bo nga ba, Ate agho mani aka nu ima ju nu kuyuyi, aki ma ngo ɔka ngo.

⁷ “Insi uki pii nɔ ɔnɔng ni, ma tɛri ighang ta ɛrɛkwɛ nagigang ba, kini mani agho ju ipaa ka ju, A kpa si ɔnɔng bo ki kɔng bo ka upii bo nagigang.

⁸ Ma ju kini bo. Ate nu ye imumani inu wang nu so nu to yemi anyu ba.

⁹ Ni, mani, ubu ka pii nɔ ɔnɔng we, ‘Ate yi ka ayaya, Ta ni ajoɔ uca ngo;

¹⁰ ta ni ɛrɛgom ngo ba; ta ni imuwang ngo na ju ka asing ri kini mani ishi ka ayaya.

¹¹ Mayi aidi imila mani iyi wang.

¹² Cira uvulu yi kọ, kini mani iyi kpa aghomani avulu ni yi.

¹³ Ma kyaa ni yi ọka mani aki mra yi ọnga shi umọọ, ni kyo yi ọka mani agho shi na aghing ababi shi bo ya ba.'

¹⁴ "Insi ingo yira ọlọkpaa ajiya umani a vulu ngo ni, Ate ngo ka ayaya ki kọ yira ọlọkpaa.

¹⁵ Insi uta yira ọlọkpaa ajiya ba ni, ni Ate ngo ki cira ngo uvulu mani uju nga ko ba.

Umẹẹ kaya Ugo Anyu

¹⁶ "Insi inu sọ kpẹnẹ anyu, ma shigi ibate kini agho ju ọnga agho ju unu ica ka ba. Aka shigi ibate ka ajiya nu ni abo sọ kpẹnẹ anyu. Imẹ sọ tẹri nu aipang, ako yira ọka bo nadidu.

¹⁷ Insi inu sọ kpẹnẹ anyu ni, hwuru ubate nu ni coo anye ka ẹrẹkwẹ nu,

¹⁸ ka ajiya ma ye si inu sọ kpẹnẹ anyu ba sa Ate kayu nga, aghomani aka nu bu nga ba, ki ye. Ate ngo, agho ka nu uma mani uju kuyuyi, ki ma ngo ọka ngo.

Upeni ka Ayaya

(ILuk 12.33-34)

¹⁹ "Ma kyo upeni ngo ka asing ri ba, ọka mani iriyi kina iriler ka bra wu, ayi ka giya ki yi.

²⁰ Ni, ucuru ace nu upeni ka ayaya, uka mani iriyi kina iriler ki bra wu ba, uka mani ba ayi mani aki giya kayi ba.

²¹ Ka ikwyi ngo ki sa shi uka mani upeni ngo shi wu.

Uyeri Irinuma

(ILuk 11.34-36)

22 “Ica yọ shi uyeri ẹrẹnoma. Insi ica ngọ shi ikyuọ ni, ẹrẹnoma ngọ nadidu ki shi yeri;

23 insi ica ngọ ishi yu ikyọ ba ni, ẹrẹnoma ngọ ki shi kide iting. Insi uyeri mani ushi kide ngọ ni iting yu ni, ikwyi ngọ ki shi kide iting nagigang!

Ọnọng ko Upeni

(ILuk 16.13; 12.22-31)

24 “Ingọ ki shi ngọ agira ate ọna apai ba; ingọ ki tọrọ ngọ ace nu yoo ace; ingọ ki yii ace nu tili ace. Ingọ ki yii Ọnọng kina ọfe ba.

25 “Ọko sa ni tẹri ngọ si, ma sa ikwyi kini imu-mani ingọ ki la ko nu sa ko ci akyuọ ba, ko imu-mani ingọ ki sọmọ ki ẹrẹnoma ngọ ba. Ka udu mani, ọkyuọ ra cẹri wu imila ba? Ẹrẹnoma ra cẹri wu imumani ọki sumu ba?

26 Nu unung ka ayaya, aka ra pila bu ighọ ba, acuru bọ imila aka sa ka afọ ba; Ate nu ka ayaya ka ma bọ! Inu ra cẹri nu unung ni ẹrẹgọrọ ba?

27 Inga kide nu ki bra ukhimi awii ayeng kide awii nga ka sọ duma wu nu umari?

28 “Ni ikembọ sa ni inu sọ duma wu nu uma ọsọmọ? Nu mani ufuru aghumu ka fonu, aka ju bu utina ba ko na akeri uma ọsọmọ ba.

29 Ni tẹri nu ko agọm iSulemanu ma nu upeni nga ashi ni ima ọsọmọ ididuma kina ufuru iyang ba.

30 Ọnọng nga ka fuga ọbọng ide aghumu ima sumu ọbọng mani ushi kaidi ni ikyua nu huga bu, na ta ugha ko. Aki bra ọsọmọ nu uma ba? Inu aghọ uma aipang na zẹ!

31 “Uma dama wu ba, ‘Abi wu ni imila mi ki ba wu? ko imu sa mi? Ko imu sumu mi?

³² (Uma mani agho ju ipaa ba ka dama wu nu bu.) Ate nu ka ayaya ye si inu wang uma ri.

³³ Ni, inu wang uma mani ushi ɔnga ɛrɛgom ɔnɔng ni imumani awang ni nu, aki ma nu ushe nu uma nadidu.

³⁴ Inu ma sa ikwyi ni kyua ba; ishi kini ɔnga nga usa ikwyi. Ushi wu mani akhimi ace awii ɔnga nga usa ikwyi ba ka shi ni ɔnga nga usa ikwyi.

7

Ba Ju Ace Agho Ashuwa ba
(ILuk 6.37-38; ILuk 6.41-42)

¹ Ba ju ace agho ashuwa ba, ka aba ju ngo ba,

² ka ashuwa mani oka ju ajiya ni, ako ni aki ju nu. Ima umara mani inu mara wu ni, iyɔ na aki mara nu ko.

³ Ikembɔ sa ni, oka nu anibong mani shi kide ica anayuru ngo ni oka ra nu ngo ukumu oshɛ mani ushi kide ica ngo ba?

⁴ Ya ni ingo ki tɛri anayuru ngo si ‘Tara, ni wo ngo anibong mani shi kide ica ngo,’ ingo shi kina ukumu oshɛ ughoghe kide ica ngo?

⁵ Inu agho ju unu ica! Kpaa ukumu oshɛ mani ushi kide ica ngo, oso ta nu nabiboro anibong shi kide ica anayuru ngo.

⁶ “Ba ma ava imumani shi na pipar ba aki tee ni ngo. Ba feni ikyong ididuma nu ka alade ba ka aki tinga ka giya ko.

Inu Wulu, Inu Wang, Inu Hɔra
(ILuk 11.9-13)

⁷ “Wulu, ni inu ki yira; wang, inu ki peni; hura, na anyu boɔ ki yemi.

⁸ Nadidu aghomani awulu ki yira, aghomani awang ki peni, anyu bọọ ki yemi aghomani ahura.

⁹ Ace agho ngo mani ashi ate ki ma anọ nga utii insi awulu ubiredi?

¹⁰ Ta ọki ma nga iyọọ insi awulu ngo itagbo?

¹¹ Kini akakiya nu, uye ma anọ nu ima ididuma. Na sa teri si, Ate ayaya ki ma uma udodoma ka aghomani awulu nga!

¹² “Ju ajiya uma mani uwang si aju ngo, udiwu nyeni umẹẹ iMusa kina ọnga agho pii kọ ọtọ Onong.

Anyu Bọọ Ujii Na Aghaghe
(ILuk 13.24)

¹³ “Ghila ka anyu bọọ azazẹ, ka anyu kyaa ide ugha shi ayayang utra shi na gbẹẹ, ajiya nagigang ka kyeng ya.

¹⁴ Ni anyu kyaa okyuo shi na jii ukyeng utra lo, ajiya uwang wu shi na jii.

Ushi kini Ikọlọ nga
(ILuk 6.43-44)

¹⁵ “Inu ci na zizal ka agho pii kọ ọtọ Onong atẹri; aki ba nu kini atẹm bọ ni ka sing, kide ni ava aghumu bọ.

¹⁶ Inu ki ye bọ ka igho umumani aka ju. Akara kara ma yọ ikọlọ inabi ka ẹrenoma nga ba, ko ni uwe ma yọ ikọlọ ka ẹrenoma akara ba.

¹⁷ Ko iligba ushi ododoma ka ma ikọlọ ididuma, ọshe ububi ka to ma ikọlọ ibibi.

¹⁸ Ushi ododoma ki ma wu ikọlọ ibibi ba, ni ọshe ububi ki ma wu ikọlọ ididuma ba.

¹⁹ Ọshe mani oka ma wọ ikọlọ ididuma ba aki kpa wọ ka ta kide ugha.

²⁰ Kindo, inu ki ye agho pii ko oto Onong ateri ko uma uju bo.

IYesu ta ye nu ba
(ILuk 13.25-27)

²¹ “Ba nadidu aghomani ayoro mi si, ‘Ate ona, Ate ona’ ki ghila eredom ayaya ba, sa aghomani aju uma mani Ate ayaya wang bo sa ju.

²² Insi awii ashuwa ya ba ni, ajiya nagigang ki teri mi si, ‘Ate ona, Ate ona! Kide no uca ngo iyi teri upii Onong, kide no uca ngo iyi wuli idir ushee kiva ju idir uma uwuli ica!’

²³ Ni ime ki teri bo si, ‘Ime ta ye nu nga ba. Sang nu ukushi mi, inu ajiya akakiya!’

Agha Amira kina abo uvra
(ILuk 6.47-49)

²⁴ “Ni, aghomani a kong ighang upii mi ki yii yu ni ashi kini agha amara mani avra ona nga kaya opang.

²⁵ Aviya nira ya, avong tiya, uwuru ti ni erkyuo ko ona. Ni ura pulu wu ba, ka avra kaya opang.

²⁶ “Nadidu aghomani a kong ighang upii mi na ra yii ba ni ashi kini abo ajiya mani avra ona nga kaya ikikee.

²⁷ Aviya nira ya, avong ti ya, uwuru ti ni erkyuo ko ona, uva pulu wu. Upulu wo na gbrop!”

Ereoro IYesu

²⁸ IYesu ya kpee uteri uma ri ni, ikir majiya wo ica ki igho umee nga.

²⁹ Ashii kini aghomee umee iMusa ba; ni, amee kini eroro.

8

*IYesu Lëni na Ajiya ushi nọ Ubili
(IMar 1.40-45; ILuk 5.12-16)*

¹ IYesu ya shulu kaya ọpang ni, ikir baijiya yii nga.

² Ni, ace agho shi nọ ubili ba ukushi nga, ki ta agho kite nga, na tẹri si, “Ate, insi ingo yira ni, ingo ki bra usa mi ki ime ba na pipar.”

³ IYesu ba nawa avo ki piya nga, ki tẹri si, “Ime yira, ba na pipar.” Ba ubura akyua udumu ubili leni.

⁴ IYesu ba tẹri nga si, “Nu! ba tẹri ace agho ba, nu kya, ko ya yeni ẹrẹkwẹ ngo ukushi ifirist ka aya ma uma kono umani umeẹ iMusa yeni ni, ka ajiya kpele si a leni ni nga.”

*Uma Aipang ace Agara Aghina Akpo
(ILuk 7.1-10)*

⁵ IYesu ya ghila aKafarnahum, ace agha aghaghe aghina akpo peni nga ki shor nga,

⁶ “Agho ona, agira mi yee ka aca nọ udumu shomo ika, aso kong erenoma nagigang.”

⁷ IYesu va tẹri nga si, “Ime ki ba ki ma leni ni nga.”

⁸ Ni agha aghaghe aghina akpo nga va yira iYesu si, “Ate ona, Ime ta ma mi ni ingo ba ona mi ba, toro ko tẹri upii, agira mi ki leni.

⁹ Ka ime ni avo kina ẹrẹgoro ace agho wu ni ime shi wu, kina aghina akpo kide ivo mi, ime wang tẹri adi agho si, ‘Kikyang’, Aso kyaa, ace aghoni ime tẹri nga si, ‘Ba,’ Aso ba, ime tẹri agira mi si, ‘Aju ima,’ Aso ju.”

¹⁰ IYesu kong kindo ni, ava wo ica ava tẹri aghoyii nga si, “Aipang, ime so tẹri nu, ime sono ko peni mi igho uma aipang ka Israila kindii ba.

¹¹ Imẹ sọ ẹrẹ ni, ajiya na pam ki ba kọ kpaa kọ ushii uta ọnọng ki ta kọ ushii ukpaa ọnọng ka acica ọla imila kina Ibrahim, ni Ishaku, kina iYakubu ka ẹrẹgọm ayaya,

¹² aghọmani ashi anọ ẹrẹgọm ni aki fẹni bọ kide iting. Kukadu wu ni aki ci kọnọ ghula ayir.”

¹³ IYesu va ẹrẹ agha aghaghe aghina akpọ si, “Wor, uki ba kọnọ uma aipang ngọ ni.” Agira nga va ba ọkyuọ kide ana kyua.

*IYesu Lẹni na Ajiya na pam
(IMar 1.29-34; ILuk 4.38-41)*

¹⁴ IYesu ya ghila ọna iBitrus ni, ava nu akẹri iBitrus na ayẹ, ẹrẹnọma nga furu wu.

¹⁵ A piya avọ nga, ufuru Ẹrẹnọma kpẹẹ wu, ava sisang ki ma bọ imila.

¹⁶ Kọnọ ughe ni, aba nga kina ajiya na pam aghọ shi nọ ushe, ava wuli aghing ababi kọ upii. Kiva lẹni na adumu nadidu.

¹⁷ Uma ri ba ka ahwura upii Ishaya aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng si, “A kpaa uta ọkyuọ kina idumu bayọ.”

*Aghọ Wang Uyii IYesu
(ILuk 9.57-62)*

¹⁸ IYesu ya nu ajiya na pam ukushi nga ni, aba ẹrẹ atina nga si abọ ba buu udaa uge ighọ.

¹⁹ Ni aghọmẹ umẹ iMusa ba ukushi nga ki ẹrẹ nga si, “Aghọmẹ, imẹ ki yii ngọ kwabi ni ingọ kyaa.”

²⁰ IYesu va ẹrẹ si, “Ava aghumu shi kina afọng, anurunu ayaya shi kina asọ, uwe ni Anọ Ajiya shi kọnọ uka nyẹ ba.”

²¹ Ace aghọ kide atina nga va ẹrẹ nga si, “Aghọ ọna, tara ni imẹ ya naa ate mi wu.”

²² IYesu va tɛri nga si, “Yii mi, ya agho kpuru ka nira agho kpuru bo ko.”

IYesu Gɛr Uwuru

(IMar 4.35-41; ILuk 8.22-25)

²³ IYesu ya ghila ide ogbolọ ni, atina va yii nga.

²⁴ Ashi kide ukyeng ni, uyuu avuwa no uwuru na ɛɛkyuo sang kide igho, amusumu ko ghila ide ogbolọ bo ni uwang ghila wu ide na amusum, iYesu so umo.

²⁵ Aba kyaa kiya sang nga, ki tɛri si, “Foo ayo, ate ona; ayo ki kpuru bo.”

²⁶ Aba tɛri bo si, “Ikembọ sa ni inu hwiri ɛɛbata, inu agho uma aipang na jee” Ava sisang ki gɛr uwuru kina igho, uka va komo na kikir.

²⁷ Ajiya nga va wo ica, na tɛri si, “Iligba igho ajiya ye, ni uwuru kina igho kong upii nga?”

IYesu Leni na Agha Apai Usheɛ

(IMar 5.1-20; ILuk 8.26-39)

²⁸ Aya fuma udaa ugeɛ ɛɛbo aGarasinawa ni, agha apai agho shi no usheɛ ba peni nga, akunu kide na alor, igigra bo sa ni ajiya ka bra bo ukyeng ko utra ba.

²⁹ Ba irishu, aba gyo akpa, asi, “Ikembọ duma ngo ni ayo, Anọ Onong? Ingo ba ko ba ma ayo olo na kyua ko ju wu ba?”

³⁰ Kina anikang na ji idir alade so cee.

³¹ Usheɛ nga va shor nga, si, “Insi ingo woo ayo ni, sa ayo kide idir alade ri.”

³² Ava tɛri bo si, “Inu kya nu.” Aba kunu kiya ghila bo ide idir alade, ni, idir alade va ti ki shulu ide igho ki kpuru bo kide na amusum.

³³ Aghocee alade va ti bo, ki ghila ide ifong kiya teri kwike imumani iba kina ajiya ushi no ushee.

³⁴ Ajiya ifong nadidu va kunu ki ma peni iYesu, aya nu nga ni, aba shor nga si aya bo ifong bo.

9

*IYesu kpa Uvulu ki Leni na Agho Shomo Avo
(IMar 2.1-12; ILuk 5.17-26)*

¹ IYesu ghila ide ogbolo ki buu kyaa uda ugee igho ka kyaa ifong nga,

² ukadu ni, ace ajiya ba nga kina aghomani ako shomo nga, ayege kaya icuru. IYesu ya nu uma aipang bo ni, aba teri agho shomo ika si, “Kpene ikwyi ngo, anọ mi; A cira uvulu ngo ko.”

³ Ukadu ni, ace aghomee teri ace bo si, “Ajiya ri kpaa erəkwyue nga kini Onong nga ni!”

⁴ Ni iYesu ye imumani ishi kide ikwyi bo, aba teri bo si, “Ikembo sa ni inu so shuni no uma ububi kide ikwyi nu?”

⁵ Uligba wu cee no uyuyo, na teri si, ‘A cira uvulu ngo ko,’ ta ateri si, ‘Sisang ko kyeng?’

⁶ Ka inu ye si Anọ Ajiya shi ni eregoro ka asing ri ka a cira uvulu ko.” Aba sa teri agho shomo ika si, “Sisang, kpaa icuru ngo ko kya ngo aca.”

⁷ Ava sisang ki kpa icuru nga ki kyaa aca.

⁸ Ikir bajiya ya nu kindo ni, aba kong erəbata, aba jojo Onong, aghomani ama ajiya idi eregoro.

*IYesu Yorọ IMatiyu
(IMar 2.13-17; ILuk 5.27-32)*

⁹ IYesu ya ukadu ki kyaa ite, aba nu ace ajiya ayoro nga si iMatiyu na ci kide boyo yira agonu, aba teri nga si, “Yii mi.” Aba sisang ki yii nga.

¹⁰ Akyua umani iYesu sọ la imila ka aca iMatiyu, ukadu ni agho yira agonu kina agho vulu napam ba na aso la imila kini iYesu kina aghoyii nga.

¹¹ AFarisiyawa ya nu kindo ni, aba teri atina nga si, “Ikembọ sa ni aghomee nu sọ la imila kina agho yira agonu kina agho vulu?”

¹² Aya kong kindo ni, aba teri si, “Agha akyuo ka wang bo agho kang ba, sa aghomani ashi adumu.

¹³ Kya ko ya wang imumani udi sọ yeni, ‘Ime wang ahwoo, ba uma erewe ba.’ Ka ime ba mi kaya agha aipang ba, sa agho vulu.”

*Aghulu IYesu kaya Kpene Anyu
(IMar 2.18-22; ILuk 5.33-39)*

¹⁴ Aghoyii iYahaya ba ukushi nga, ki teri nga si, “Ikembọ sa ni ayo kina aFarisiyawa ka kpene anyu, na anga ngo atina ka kpene bo anyu ba?”

¹⁵ IYesu va yira bo si, “Ayikyo aghimi asasa ki ju ikwyi ibibi ka awii usra agya uloru ubuwa na aghimi ashi kini bo? Awii ki ba angọ umani aki kpaa aghimi asasa wu kukushi bo, ukadu wu ni aki kpene anyu ko.

¹⁶ Ba aghomani aki ta igbang ititang kina ugyauto ososa ba, ka uta ki gaya wu, ugaya ughoghe.

¹⁷ Ba aghomani aki sa amusum ikolo na ashi asasa ki ubom ututang. Insi asa ya ni iki siga wu, amusum ikolo na shi ki naa bo ni ubom bira bo. Amusumu ikolo na shi asasa si ubom ososa, nadidu ki ci iduma.”

*IYesu Leni na Ayiri mani ashi Adumu ki Shang
Anayiri mani Akpoo
(IMar 5.21-43; ILuk 8.40-56)*

18 IYesu shi kide uteri uma ri ni, na ace akwyite oko takwyue aYahudawa ba ukushi nga ki ta agho kite nga, na teri si, “Ano mi anayiri ko kpoo, ba ko ma tiya nga avo ngo, ka sisang.”

19 IYesu va sisang ki yii nga, kina atina nga.

20 Ace ayiri mani ako lo no ushiri ayi anyi osho na pai ba ko tumu nga ki piya anyu igbang nga,

21 ateri erewe nga si, “Insi ime piya igbang nga ni, ime ki peni okyuo.”

22 IYesu tee, anu nga ni aba teri si, “Kpene ikwyi ngo, ano mi! uma aipang ngo ma ngo okyuo.” Kide anakyua ni ayiri ba okyuo.

23 IYesu ya kyaa ona akwyite ona Onong ni ava nu agho po igberi kina ajiya na aso duma oka wu,

24 ava teri bo si, “Usang nu, ka anayiri ta ko kpoo nga ba, aso moo wu.” Aba sira nga unga ujeri amara.

25 Aya kla ajiya nga ni, ava ghila ide ki kpene nga ka avo, ano va sisang.

26 Ila ima uju nga kpaa ki erobo nadidu.

IYesu Leni na Afoo Apai

27 IYesu ya ukadu ni, ace afoo apai yii nga, aci ni erewyue ighighe, “Kong ahwoo yi, Ano iDauda.”

28 Aya ghila aca ni, afoo ba ukushi nga, iYesu va teri bo si, “Inu ma aipang si ime ki bra uju udi?” Aba yira nga si, “Ee, ate ona.”

29 Ava piya ica bo ki teri si, “Kono uma aipang nu ni obo no kindo.”

30 Ica bo va yemi. IYesu waa bo atong, “Inu ba teri ace agho ba.”

31 Aba kunu bo kiya yemi ila iYesu ka udu ugee erobo.

³² Aşo kunu bọ ni, ace ajiya ba iYesu kina agho shi nọ usheę ungo umani osa ni aka pii nga ba.

³³ Aya woo usheę nga wu ni, ajiya nga va tee agho upii. Ikir bajiya wo ica, na teri si, “Aşo nọ ko ju bọ igho ima ri kide Israila ba.”

³⁴ AFarisiyawa teri si, “Awuli Usheę kina erękyuo agom nọ usheę.”

Agho Tina Shi na Jii

³⁵ IYesu ghimi ofong kina anorifong oka nadidu, na mee kide uka takwyue aYahudawa na teri ila ididuma oka eręgom Onong na leni kina ko iligba igho udumu kina uta okyuo.

³⁶ Aya nu ajiya na acuru ni, aba kong ahwoo bọ, ka ako kong olo ba agho she bọ ko ba, kini atem bọ ba aghocee ni.

³⁷ Aba teri atina nga si, “Ucuru shi nagigang, ni agho utina shi na jii,

³⁸ Inu ushor ate ona ucuru, ka tuma na agho utina ka aba ucuru.”

10

IYesu Hwiya Atina nga Usho na Apai (IMar 3.13-19; ILuk 6.12-16)

¹ IYesu yoro atina nga usho na apai ki ma bọ erękyuo wuli usheę ka va leni ni idumu kina aghomani ashi bọ akyuo ba.

² Uca atina bọ shi, Ko kpaa ki, iSiman, aghomani ayuru nga si iBitrus, kina Andarawus anayuru nga, kina iYakubu anọ iZabadi, kina iYahaya anayuru nga;

³ kina iFilibus, kina iBartalomi, kina iToma, kina iMatiyu agho yira agonu, iYakubu anọ iHalfa, kina iTadiyos,

⁴ kina iSiman agha aKan'ana, kina iYahuda Iskariyoti aghomani agbora iYesu.

*IYesu Tuma Atina nga Usho na Apai
(IMar 6.7-13; ILuk 9.1-6)*

⁵ Usho na apai ri ni iYesu tuma bo, ki waa bo atong si, "Inu ba ghila ice ifong kide ufong aghomani ashi bo aYahudawa ba, ba ghila ifong agha aSamariya ba,

⁶ kindo ni, inu tee kya nu oka ni atem vulu bo kide ajiya Israila.

⁷ Ukyeng nu sa teri upii Onong si, 'Oka eregom ayaya ya ba.'

⁸ Leni na adumu, ashang agho kpuru, hwuru aghono ubili, uwuli ajiya ushe. A mi ma nu basi ogho ba, inu ma ni uma ba uyira icima.

⁹ Inu ma kpaa utii uyeri ko uguza ko ufe kide ipa nu ba,

¹⁰ ba ipa ko ukyeng nu, ba ko ugba upai ko akpo, ko ashi, ka agho tina shi umani ama nga imila nga.

¹¹ Insi inu ghila ifong ko anifong ni, inu wang aghomani akyeng na biboro ko ukadu ni inu ci kini nga sa inu ya sang no.

¹² Insi inu ghila ona ni, inu teri si ayọ ba na ikwyifu.

¹³ Insi ona maa ko ni, ikwyifu shuu kaya akwyi bo, insi ata maa bo ko ba ni, ikwyifu vuwa yo ukushi nu.

¹⁴ Agho mani ayira nu nga ma ni, da toro bo kong upii nu ni inu pura aco ifra nu ko insi inu kunu ko ona ko ifong.

¹⁵ Aipang ime do taa nu, ado cee no kong ahwoo erobo aSodom kina aGomora di cee bo ko ka awii uteri ashuwa.

Olo Mani Uta ba

(IMar 13.9-13; ILuk 12.11-12; 21.12-19)

¹⁶ “Uwe ni, ime do tuma nu lile aтем kide ma ava aghumu, kindo ni inu ba na amara lile iyoo, nu daa va shi na aipang lile ikhimi.

¹⁷ Inu kyeng na zizal na ajiya, na ado kpaa nu na kya ko pii aca ashuwa na ca nu kide oko takwyue aYahudawa,

¹⁸ aki kyaa ni nu kite agho ko erobo kina agom kaya mi, ka inu teri aipang kite bo kina aghomani ashi bo aYahudawa ba.

¹⁹ Akyua mani a kpene nu ni inu ba duma kini imumani inu do taa ma, na ado ma nu ima utaa ka akyua.

²⁰ Ka inu bo do shi agho pii ma, Aghing Ate nu nga do shi aghomee no.

²¹ Anayuru do ma anayuru bo ka apii nga, Ate do ma ano, ano do yeni Ate bo utaa hwiri atong ka asa ka a pili bo ko.

²² Kwinga do toro nu nga kaya no uca mi, aghomani amor ki ta ka amaa ni, ado le.

²³ Insi aso tili ni inu ko ububi ki ice ifong ni, inu ti kya nu ka ice. Ime do taa nu aipang, inu do kpee nu uki keli ifong Israila ma ni, Ano Ajiya do vuwa.

²⁴ “Aghoyii ka cee nga aghomee nga ba, agira ka cee nga ate ona nga ba.

25 Uma umani aghoyii lileę aghomeę nga, agira lileę ate ọna nga. Insi a yolo ate ọna si uBalzabul ni, ikembọ na adọ taa na ajiya ọna?”

Aghomani adọ Kọng Erebata nga
(ILuk 12.2-7)

26 Inu ma kọng erẹbata bọ ma, ki ba imumani a yuru ya ni aki fumu bọ ba, ni ba imumani adọ ju kọ oshishọ ni adọ ye bọ ma.

27 Imumani ime taa nu kide itii ni, inu dọ taa yọ kide uyeri, imumani ateri nu kọ otong ni, inu dọ teri yọ ka ayaya ọna.

28 Inu ma kọng erẹbata aghomani adọ pii erenoma na aki pii nga aghing kọ ba, inu tẹ erebata aghomani adọ pulu erenoma kina aghing ngo ka feni kide ọna ugha.

29 Aka gbura bọ anuruderi a pai kaya ọnei uyeng ba? Agha yeng dọ kpaa nga ki erẹbọ ma basi ate nu ye ma.

30 Ko ni ufung erẹkwẹ nu ni, akọ pila bọ.

31 Kindọ ni, inu ma kọng erẹbata ma. Ni inu cẹ anuruderi na pam.

Mani Uyii IYesu ki Ba ni Ukau Bajiya
(ILuk 12.8-9)

32 Agho mani a yeni Ajiya si ashi anga mę ni, ime ki kọ yeni nga kite Ate mi aghomani ashi ka ayaya.

33 Ni aghomani a shila uye mi ki ite bajiya ni, ime dọ kọ shila uye nga kọ ite Ate mi ka ayaya.

34 Inu ma kyoo ni ime ba ni ikwyifu ka asing ma. ikwyifu yọ ba ni mę ma, ime ba ni ikuma okoro.

35 Imę ba ọsa Ate irisho kina anọ nga, anọ anagheme, anayiri kina a yuru nga, ayiri kina akẹri nga.

³⁶ Agho ɔna ajiya bo do tee asho nga.

³⁷ Aghomani a yoo ate nga ko ayuru nga, ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba, aghomani a yoo ano ko ano nga anayiri ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba.

³⁸ Aghomani akpaa nga ukumu ushi nga di yii mi ma ni, agho maa nga mani ataa si anga me ba.

³⁹ Aghomani a wang foo okyuo nga ni, agho do taa wo, aghomani a ataa okyuo nga ni a do peni wo kaya mi.

Utina Upeni Oka ngo

(IMar 9.41)

⁴⁰ Aghomani ayira nu ni agho yira mi, aghomani a yira mi ni agho yira aghomani a tuma mi.

⁴¹ Aghomani a yira agho pii ko oto Onong ni ado yira oka nga kukushi agho pii ko oto Onong, aghomani a yira agho shi na pipar ni si ashi na pipar ni agho do yira oka nga kukushi agho pipar.

⁴² In kini ace agho ma agha yeng kide anano li iso na musumu kaya mi si asa aghoyii mi ni, ime do taa nu aipang agho do taa nga oka nga ma.

11

IYesu kini IYahaya Aghono Iminimini

(ILuk 7.18-35)

¹ IYesu ya kpee uma atina nga usho na apai upii ni, aba sang nga ko ukadu ki ya mee na teri upii Onong ka ufong bo.

² Akyua ra ni iYahaya shi kide ubo iting. Aya koo uma umani ukristi so ju ni, aba tuma atina nga kukushi nga

³ ki ya ju nga si, “Ingo shi aghomani aki ba, ta ayo ko ica na ace agho ni?”

⁴ IYesu ba yira bo si, “Inu kya ko ya teri iYahaya imumani inu nu ki ba ko,

⁵ afoo peni ukyoo uka, aghomani aka kyeng bo ba kyeng, a hwuru aghono ubili na ba na pipar, agbatong ko atong, ni agho ukpo sang, ni aghina amir ko ila ididuma.

⁶ Anyu adaduma ni aghomani ata ko nga erabata uma aipang kaya mi ba.”

⁷ Aya sang bo ni, iYesu ba dee agho upii ni ikir bajiya kaya iYahaya, “Ikembo ni inu kyaa unu ka aghumu? Obong obgolobang umani uwuu so ca bo?

⁸ Ikembo ni inu kyaa unu? Ajiya umani asomo uma ododoma? Agho shi kide ugee agom bo ka somo uma ododoma.

⁹ Ikembo ni inu kyaa unu? Atina Onong? Ee, ime teri no, acee agho pii ko oto Onong.

¹⁰ Aghomani awoo kaya nga we si, ‘Uwe ni, ime tuma atuma mi ka la ngo ite wo, aghomani aki kerin ngo utra ni ingo to ba.’

¹¹ “Aipang, ime si, ayiri so no ko jee bo ace ano agho mani acee iYahaya agho uju iminimini no oghoghe ba. Kindo ni, agho cee no ozozu ki eredom Onong ayaya cee nga.

¹² Ko kpaa ka akyua iYahaya agho uju iminimini ki ba ta ka akyua ri ni, eredom Onong ayaya ko la ite ni agha sing wang yira na akyuo.

¹³ Ka agho pii ko oto Onong kina umee iMusa ko teri upii kaya eredom ni iYahaya ko ba nga ba,

¹⁴ ni insi inu yira upii ni, anga shi Iliya umani aki ba ra.

15 Ta ni agho shi na atong kong, kong.

16 “Ni ikembō ni ime ki mra ajiya akyua ri kọ? Ushi kini anọ bọ shi ka uka gheli na gbura ni na sọ yoro ayikyo bọ si,

17 ‘Ayo peni igbee ni inu ta ya nọ ba! Ayo taa nọ atẹ ukpo, inu ta ci nọ ba!’

18 “Ka iYahaya ba ni aka bira ngo la na sa nagigang ba, ‘ni asi ashi na ushe.’

19 Anọ ajiya ba na sọ la na sa, ni asi, ‘Nu nga! agho bira ula kono usa, aghikyo agho yira agonu kina agho uvulu!’ Kindo ni, aka kpele uye ukyuu Onong ka uma uju nga.”

*Olo Kaya Ufong mani Ara la bọ Ukpaa ba
(ILuk 10.13-15)*

20 A deẹ kọ gẹr ufong umani aju uma usa uwo ica wọ nagigang, ka ata ju bọ olkpaa ba.

21 Olo ngo, aKorasinu!, olo ngo, aBetsaida! Awasi uma usa uwo ica ri ni aju ka aTaya kina aSidon ni, ata kọ lkpaa aiwuu ka somo agee nọ uma kina uto ki erenoma bọ.

22 Ni ime sọ teri nọ, aki cee nọ kọo ahwo aTaya kina aSidon kaya nọ ka awii ashuwa.

23 Ingo ni aKafarnahum, ingo kpaa si aki joo ngo ka aya fuma ayaya? Kayi, aki waa ngo ka akya bọ uka ci agho ukpo wọ. Awasi uma usa uwo ica ri ni aju bọ ka aSodom ni, uta kọ shi wọ kaidii.

24 Ni ime sọ ba teri nọ si, awii ashuwa ni aki cee nọ kọo ahwo erebo aSodom kaya ngo.”

*Inu Ba Wuru kukushi Mi
(ILuk 10.21-22)*

25 Akyua ra ni iYesu teri si, “Ime sa ngo iza, Ate, Ate aYaya kina ashi, nọ umani ingo sho uma ri ka

aghò uye ukyuu kina aghò shi nò ukpili, ni ingò sa yenì anò azazi.

²⁶ Kindii wu Ate, imumani ishi ngò ididuma yidii ni ingò ju.

²⁷ Ate mi ma mi uma nadidu, ni ba aghòmani aye Anò sa Ate, ni ba aghòmani aye Ate sa Anò, kina aghòmani Anò yoo ni, aka yenì nga.

²⁸ Inu ba ukushi mi aghòmani akò kiya na aba ko akpara ọtòşò, ni imè ki ma nu uwuru.

²⁹ Inu kpaa akpara mi, inu mée kukushi mi, ka imè ni aghò suu ni ẹrẹkwẹ nga, aghò taa ẹrẹkwẹ ẹhwehwo, ka inu ki kò peni uwuu ka ikwyi nò.

³⁰ Ka uju mi ẹrẹgera lò wò ba, akpara mi shi na hau.

12

*IYesu Nga Shi Ate Awii Uwuru AYahudawa
(IMar 2.23-28; ILuk 6.1-5)*

¹ Akyua ra ni, iYesu wor kò ọka ija alkama ka Awii uwuru aYahudawa. Atina nga kọọ idafò, na aba dẹẹ kò kẹr akwyi alkama na la.

² AFarisiyawa ya nu kindò ni, aba tẹri nga si, “Nu, atina ngò su ju imumani umée iMusa kiya wò ka Awii uwuru aYahudawa.”

³ Aba ju bọ si, “Inu ta kò pila nò imumani iDauda ju ka akyua na akọọ idafò, kina aghòmani ashi kini nga,

⁴ umani aghila idẹ ọna Ọnọng ki ya la ubiredi na akyo si, ba aghòmani aki la ba, inga kina ayikyo ukyeng nga, si ifirist ka yu nga.

⁵ Ta inu kò pila nò umée iMusa, umani afirist kidẹ ọna ọnọng ka ju uma ijirija ka Awii uwuru aYahudawa ni uta shi wu uvulu kukushi bọ ba?

⁶ Imẹ sọ ẹri nu, imumani iceẹ ọna ọnọng yẹ kọ keẹ.

⁷ Inu ta kọ ye imumani udii sọ yeni ni, ‘Ahwoo kọ ni iwang, ba uma ẹrẹkwyuẹ ba,’ inu ta kọ nu nọ aghọ taa uvulu nu vulu ba.

⁸ Ka Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa.”

Aghọ Uwẹni Avọ

(IMar 3.1-6; ILuk 6.6-11)

⁹ IYesu ba ya ukadu ki kyaa ọkọ takwyuẹ aYahudawa bọ.

¹⁰ Ace ajiya shi ya kọ ukadu aghọ uwẹ ni avọ. Aba ghulu nga si, “Ushi ọdọma mani ama ọkyuọ ka Awii uwuru aYahudawa?” Ibọ wang umani apeni nga nọ uvulu.

¹¹ Aba ju bọ si, “Inga kide nọ nga shi na atẹm ni akpaa kide uhwo ka Awii uwuru aYahudawa ni ata ki woo nga ngaa ba?

¹² Utina ajiya ta cẹ wu unga atẹm nagigang ba? Kindọ ni, ọsọ ọdọdọma na ju ima ididuma ka Awii uwuru aYahudawa.”

¹³ Aba ẹri ajiya nga si, “Nawa avọng.” Aba nawa, ka akyua ra ni avọ nga ba ọkyuọ kini adaa avọ ni.

¹⁴ Ni aFarisiyawa ba kunu bọ ki ya pii umani aki pii iYesu kọ.

IYesu Nga shi aghọmani Ọnọng Hwiya

¹⁵ IYesu ya kpẹlẹ kindii ni, aba sang nga kọ ukadu. Ajiya na pam ba yii nga, na aba ma bọ ọkyuọ nadidu bọ.

¹⁶ Aba waa atọng bọ si aba ẹri aghọ ila nga ba.

¹⁷ Aju udii ka ahwura upii na atẹri ka anyu aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng Ishaya si,

18 “Agira ni ime hwiya we, aghomani ime yoo ni ime ka kọ uhwai nga nagigang. Ime ki sa nga na aghing mi, aki teri aghomani ashi bo aYahudawa ba ashuwa aipang.

19 Aki la nga inang ba, ko na pii ni erękyuo ba, aki ba kọ bo eręwyue nga ka utra ba.

20 Aki wra nga ushi iriguu umani uya sang wra wo ba, ugha ogbelemo ni uya sang ukpo wo ni, aki pii nga ko ba, aso sa aipang ka lite;

21 aghomani ashi bo aYahudawa ba ki sa ikwyi kide no uca nga.”

*IYesu kina UBalzabul
(IMar 3.20-30; ILuk 11.14-23)*

22 Aba nga na afoo umani aka pii nga ba agho shi no ushee, ni aba ma nga okyuo na ajiya nga pii ki ba nu.

23 Ni ajiya nadidu ba wo ica na asi, “Ano iDauda we ri ba?”

24 Ni aFarisiyawa ya kọ kindii ni aba ju si, “Akyuo uBalzabul agom no ushee ko ni ajiya ri si wuli ushee ko.”

25 IYesu ye uma ushi kide ikwyi, na aba ju bo si, “Nadidu eręom ni ikau uka upai no so irisho kina ace ni, ita ki tara wu ba. Ba ifong no ona umani ajiya nga kau uka upai no so ju irisho kina ace ni iki tara.

26 Insi ishee woo ishee, aso koro kina eręwe nga wudu. Nagyi ko ni eręom nga ki tara wu?

27 Insi ime ka wuli ushee na eręoro uBalzabul ni, aghoyii no ni? eręoro inga wo na so wuli wo? Aghoyii nu bo ki wa nu ashuwa kaya uma ri.

28 Insi eręoro Aghing Onong ko ni ime wuli ushee ko ni, eręom Onong ba nu wudu.

²⁹ Ta nagyi wọ ni agho ki ghila ọna agha ẹrẹkyuọ kaya yeri uma nga, inbasi azọnọ lor agha ẹrẹkyuọ ba? Na tọ biya yeri uma ọna ba.

³⁰ Nadidu aghomani ashi kini mẹ ba ni, ashi asho mi, ni aghomani a curu nga kini mẹ ba ni, asọ furu wu.

³¹ Kindii ni ime sọ tẹri nọ, aki cira uvulu nu kọ kwiligba igho kina ajiya umani apii ububi, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bọ ọlọkpaa nga ba.

³² Ni aghomani apii ububi kaya Anọ Ajiya ni, aki yira ọlọkpaa nga, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bọ ọlọkpaa nga ba, ko akyua ri ko akyua uki ba.”

*Ushi kini Ikọlọ nga
(ILuk 6.43-45)*

³³ “Ushi ọdọdọma ka ma ikọlọ ididuma, ọshẹ ububi ka ma ikọlọ ibibi ka aka kpele ọshẹ ki ikọlọ nga.

³⁴ Inu iyọọ na kang! Nagyi wọ ni inu ki biya utẹri upii ọdọdọma ni inu si shi agha akakiya? Ima ushii kide ikwyi yọ ni anyu ka tẹri.

³⁵ Ajiya adaduma ni, ọka ukyo uma ọdọdọma wọ na aka woo ima ididuma wọ. Ajiya akakiya ni, uka ukyo uma akakiya wọ ni aka woo akakiya wọ.

³⁶ Imẹ sọ tẹri nọ, nadidu uma ijirija na ajiya pii ni, aki pila bọ ka awii ashuwa,

³⁷ ka uma utẹri ngọ bọ na aki wa ashuwa ngọ wọ, ni uma utẹri ngọ bọ na aki ma ngọ uvulu ngọ wọ.”

*Uwang Amaa
(IMar 8.11-12; ILuk 11.29-32)*

³⁸ Ni ace aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa ba yira nga si, “Aghomee, ayo wang nu amaa kukushi ngo.”

³⁹ Aba yira bo si, “Agha akakiya kina agho ju uma erenoma ka wang nu amaa, ni ba amaa umani aki ma inbasi anga agho pii ko oto Onong iYunusa ba ni.

⁴⁰ Kono umani iYunusa la awii atai kina atii atai kide afo itagbo ighighe ni, kindii wu ni Ano Ajiya ki la awii atai wo kina atii atai kide ikwyi asing ri.

⁴¹ Ajiya Anineba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama bo uvulu, ka alokpaa no upii Onong iYunusa, kindii ni, imumani ce iYunusa shi ko kee.

⁴² Ayiri agom, iSheba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama agha aikyuari uvulu, ka aba ka ushee aya ka aba ko umee uye ukwu iSulemanu, kindii ni, imumani ce iSulemanu shi ko kee.

⁴³ “Insi aghing ababi kunu kide ajiya ni, aka wor kyaa uka umani ba amusumu ya ba ka aya wuru, insi apeni nga ba ni,

⁴⁴ aki ju si, ‘Ime ki vuwa mi ona ni ime kunu wo.’ Insi aya ba ni, aki ba peni ona ni ka agho ya ba, ako yer wo ki ker wo,

⁴⁵ aki ba vuwa ka aya ba na aghing atinsara umani acee nga na akakiya, ni aki ghila ka aci ko ukadu, ni ushii ajiya nga ki ce unga akyua no ububi. Kindii wu ni uki shii wu ka ajiya kakiya akyua ri.”

*Ayuru Iyesu na Anayuru Nga
(IMar 3.31-35; ILuk 8.19-21)*

⁴⁶ Aso pii kina ajiya nga ni, ayuru nga kina anayuru nga va ba tara kọ seshi, awang pii kini nga.

⁴⁷ Ace agho ba teri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru shi kọ seshi, awang pii kini ngo.”

⁴⁸ Aba yira ajiya na ateri nga si, “Inga shi ayuru mi, inga bo shi anayuru mi?”

⁴⁹ Aba nawa avo ka atina nga ki ju si, “Ayuru mi we kina anayuru mi!

⁵⁰ Nadidu aghomani aju imumani ate mi ka aYaya sa uju ni, anga shi anayuru mi, kina afọo mi, kina ayuru mi.”

13

Ighang Upii Agho Wuu (IMat 4.1-9; ILuk 8.4-8)

¹ Ka awii ra ni iYesu kunu nga kide ọna ki cica ka anyu oghong.

² Ikir baiya ba curu ki ghimi nga, ki sa na ghila nga ide ogbolo ki cica. Ikir baiya nga ba tara ka anyu oghong.

³ Aba teri bo uma na pam ni ighang upii, si, “Agho wuu kyaa kọ pila.

⁴ Aso ta igho ni, ice kpaa kọ utra, ni anurunu ba ki ba la yọ kọ.

⁵ Ice igho kpaa kọ oka atii ni ba erabo ya nagi-gang, iva mii kaisa ka erabo shiwu ikyuu ba,

⁶ onong ya ta ni, aba ghau yọ ki hwiya yọ ka akang bo shi yọ akyuu ba.

⁷ Ice kpaa ka oka umani akara shiya, akara ba fonọ ki la erakyuo bo.

⁸ Ice igho kpaa ka ẹrẹbọ ididuma ki sa ikii ajilaji, ishishi itin, ishishi itai ki ẹri imumani apila.

⁹ Ta ni agho shi na atọ kọọ.”

*Imumani Ighang Upii sọ Nyeni
(IMar 4.10-12; ILuk 8.9-10)*

¹⁰ Atina iYesu va ba ki ba ghulu nga si, “Ikẹmbo sa ni inga sọ pii ni bọ ni ighang upii?”

¹¹ Aba yira bọ si, “Inu ni, ama nọ uye ẹghẹghẹmẹ inga ẹrẹgọm aYaya, ibọ ni, ata ma bọ wọ ba.

¹² Ka agho shi ni ima ni, aka khimi nga kọ, ka apeni na pam, ni aghomani ashi ni yọ ba ni, aki kara anọ imumani ashi ni yọ kọ.

¹³ Imumani isa ni ime sọ pii ni bọ ni ighang upii yẹ. “ ‘Aka kọọ, na aka kpẹlẹ bọ ba, aka kyoo, na aka nu bọ ba na akpili bọ ba.’

¹⁴ Kindii ni, amọ aghaghe agho pii kọ ọtọ Ọnọng Ishaya hwura kaya akwyuẹ bọ si, “ ‘Inu ki ka kọọ, ni inu ta ki kpẹlẹ nọ ba, inu ki ka kyoo, ni inu ta ki kpẹlẹ nọ ba.

¹⁵ Ka ajiya nga shi na ikwyi umom, ni atọ bọ ka ta akọọ yọ ba, akọ yuru ica bọ ya, iba kindii ba ni, ata kọ nu ni ica bọ, ka aba kọọ na atọ bọ, ka aba kpẹlẹ kide ikwyi bọ, ka vuu ba ukushi mi ki ime ma bọ ọkyuọ.’

¹⁶ Ica nu shi na anyu adaduma ki ika nu, kina atọ nu, ka aka kọọ.

¹⁷ Aipang ni isọ tẹri nu, agho pii kọ ọtọ Ọnọng kina agha uju aipang na pam wang nu imumani inu sọ kyoo, ni ata nu bọ ba, ka aba kọọ imumani inu hwiri, ni ata kọọ bọ ba.”

*Imumani Ighang Upii Agho Wuu so Nyeni
(IMar 4.13-20; ILuk 8.11-15)*

¹⁸ “Inu ko imumani ighang upii agho wuu so nyeni

¹⁹ Insi ajiya koo ila eredom na ata kpele nga ba ni, Ishere ka ba ki ba kara imumani apila kide ikwyi nga. Igho na apila ko utra ye.

²⁰ Igho ni ikpaa ka oka atii ni, iyo koo upii ki yira kide akyua ni ikwyifu,

²¹ ni ishi yo ni akang ba, ika mor kide ano akyua, insi umeni kina olo ba kaya upii ni, kaisa aka waa no utumu.

²² Igho ni apila kide akara ni, iyo shi agho ni akoo upii, ni uduma asing konu uyoo upeni tulu nga ki kla nga ofono wo ka ama ikolo.

²³ Igho mani ikpaa ka erebo ididuma ni, anga shi aghomani akoo upii ki kpele wu. A ju utina wu ki ma ikolo, ice ajilaji, ice ishi-shitin, ice ishi-shitai.”

Ighang Upii Obode Ija Alkama

²⁴ Aba ma bo ice ighang upii si, “Aki mra eredom ayaya na ajiya umani apila igho ididuma kide ija nga,

²⁵ akyua ni ajiya so moo ni asho nga ba ki ba pila obode kide ija alkama na asa sang nga.

²⁶ Imila ya sang na pipar ni, obode ba ko sang.

²⁷ Ni agira ate ona ba ki ba teri nga si, ‘Agho ona, ba igho ididuma yo ni ingo pila kide ija ngo ba?’ A ju na nyi ni obode mi ya kide?”

²⁸ Aba ju bo si, ‘Agho ju irisho ni ime nga ju udii!’ Agira nga ba ju si, “Ingo wang si ayo ya yee obode ko?”

²⁹ Ni aba ju si, ‘Kayi, ki inu bo wang uwuru obode ni inu ki wuru kina alkama.

³⁰ Ya bọ ya ka afọnọ nadidu ka afuma akyua ucuru, akyua ucuru ni, ime ki tẹri agho ucuru ka acuru obo ka alolu bọ, ka ta ugha wu, ni asa curu alkama ka asa kide na afọ mi.’ ”

Ighang Upii Ikir Ikpo

(IMar 4.30-32; ILuk 13.18-19)

³¹ Aba ma bọ ice ighang upii si, “Ereğom ayaya shi kini ikir ikpo umani ace ajiya pila kide ija nga.

³² Iyọ cẹ nọ ọzọzi kide igho nadidu, insi ifonu ni, ika cẹ uma umani apila kide ija ki ba ọshe ọghoghẹ, ni anurunu ayaya ka ta asọ bọ ya kaya aga nga.”

³³ Aba tẹri bọ ice ighang upii. “Ereğom ayaya shi kini uyisti umani ace ayiri ki zọ na ima umra ugo alkama iritai ki ta kọ umani ugo kpene uyisti ni.”

³⁴ Nadidu uma ri ni, iYesu tẹri ikir baiya ni ighang upii; Ata tẹri bọ ice ima ba ighang upii ba.

³⁵ Udii ni, ka ahwura upii ni agho pii kọ ọto Onong tẹri wọ, “Ime ki yemi anyu mi ni ighang upii; Ime ki tẹri imumani asho wọ kọ kpaa ka akyua na akeri asing kọ.”

A Nyeni Ighang Upii nọ Obo kide Ija Alkama

³⁶ IYesu ba sang nga kide ikir baiya ki kyaa aca. Ni atina nga ba ukushi nga, ni asi, “Tẹri ayọ imumani ighang upii obo kide ija sọ nyeni.”

³⁷ Aba yira bọ si, “Aghomani apila igho ididuma nga shi Anọ Ajiya.

³⁸ Ija kọ shi asing, ni igho ididuma yọ shi ereğom Onong. Obo bọ shi anọ isheẹ,

³⁹ ni asho mani apila nga shi isheẹ. Ucuru imila wọ sọ usang asing, agho ucuru bọ shi atuma Onong.

⁴⁰ Kono umani aka curu obọ ki ta ugha wọ ni, kindii wọ ni uki shi wọ kọ usang asing.

⁴¹ Anọ Ajiya ki tuma atuma Onong, ni aki curu nadidu uma umani uka sa uvulu, kina agho ju uma ububi, ka a woo bọ kini obong bọ ni ki eredom nga,

⁴² ka feni bọ kide ugha olo nagigang. Kọ ukadu wu ni aki ci na ghula ayiri.

⁴³ Ni agha aipang ki ma uyeri kini onong utaa ni kide eredom Ate bọ. Taani agho shi na atọ kọọ kọ.

Ighang Upii kaya Upeni Mani Asho

⁴⁴ “Eredom Ayaya shi kini upeni na asho kide ija ni, unga umani ace ajiya peni ki ba khimi usho wọ. Ni ikwyifu na aba ya gbara uma umani ashi ni bọ nadidu ki ya ghee ija wọ.”

⁴⁵ “Kakyakyua ri, eredom ayaya shi kini agho gheli na agbara kina agho wang atii adaduma ni.

⁴⁶ Aya peni utii udodoma uye ni, aba ya gbara nadidu imumani ashi ni yọ ki ya ghee wọ.”

Ighang Upii Isha Ohwiri Itagbo

⁴⁷ “Kakyakyua ri, eredom ayaya shi kini isha ohwiri itagbo na a feni kide oghong ki hwiri kwiligba igho itagbo ni.

⁴⁸ Iya tii ni, ajiya waa ki shii kaya asing ki hwiya ididuma ki sa kide okoo na ashi naa ibibi wọ.

⁴⁹ Kindii wu ni uki shi wu kọ usang asing. Atuma Onong ki kunu ka aba kau agha akakiya kide agha aipang.

⁵⁰ Ni asa feni agha akakiya kide ugha olo nagigang umani aki ci na aghula ayiri.

IYesu Teri Ighang Upii kaya Akoru Ona

⁵¹ “Inu kpẹlẹ Uma ri nadidu?” Aba yira nga si, “Ee.”

⁵² Aba ju bọ si, “Nadidu aghomẹẹ umẹẹ iMusa umani apeni umẹẹ kaya ẹrẹgọm ayaya ni, ashi kini akọr ọna nga ni, aghọ umani aba na upeni ọsọsa nga kina ọtọtang nga ka uka ukyuru uma nga.”

*A Tọrọ bọ IYesu ka ANazaret
(IMar 6.1-6; ILuk 4.16-30)*

⁵³ IYesu ya kpẹẹ nadidu ighang upii ni, aba sang nga kọ ukadu.

⁵⁴ Na aya ba ifọng bọ ni aba mẹẹ bọ kide ọkọ takwyuẹ aYahudawa, aba wo ica, na tẹri si, “Abi wu ni ajiya ri peni uye ukyuu ri wọ kina akyuo uju uma usa uwo ica?”

⁵⁵ Anọ ikafinta ra nga ba? Ayuru nga ngaa ni aka yorọ si iMaryamu ba? Anayuru nga bọ shi iYakubu, kina iYusufu, kina iSiman, kina iYahuda ba?

⁵⁶ Afọọ nga nadidu bọ shi kina ayọ ri ba? Abi wọ ni ajiya ri peni nadidu uma ri kọ?”

⁵⁷ Aba kọọ anaa ni ngaa. IYesu ba ju bọ si, “Aka tọrọ bọ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ba inbasi ki ifọng nga kina aca nga ba ni.”

⁵⁸ Ata ba ju nga uma usa uwo ica kọ ukadu ba ka ata ma bọ aipang ba.

14

*Ukpo IYahaya Aghọ ju Iminimini
(IMar 6.14-29; ILuk 9.7-9)*

¹ Akyua ra ni iHiridus Antifas kọọ ila iYesu,

² na aba tẹri agira nga si, “IYahaya aghọ uju iminimini wẹ ri. Akọ sang kọ ukpo; uwu sa ni ashi na akyuo ju uma usa uwo ica ri.”

³ Ka iHiridus kọ kpẹnẹ iYahaya ki lor, ki sọmọ nga kọ ubọọ itii kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus

⁴ ka iYahaya ka tẹri nga si, “Umẹẹ iMusa ta ma wu ni ingo vo nga ba.”

⁵ Akyua ni, iHiridus wang kọ pii iYahaya kọ, ni asọ tẹ ẹrẹbata bajiya, ka a kpaa nga si agho pii kọ ọto Onong nga.

⁶ Ni awii na ajee iHiridus ya ba ni, anọ anayiri iHiridiya ya bọ ni ate nga iHiridus kọọ uhwai nagigang,

⁷ na aba ta anyu kini ngaa, ki ba suu si aki ma nadidu imumani ashọ.

⁸ Ayuru nga ngaa sa nga kọ, asi, “Ma mi ẹrẹkwẹ iYahaya agho uju iminimini kide ipẹ ka aikyuari.”

⁹ Agom ba duma, usuu nga kina akyeng ra sa ni asa si ama nga.

¹⁰ Atuma na aya kyua iYahaya ẹrẹkwẹ wọ kide ubọọ itii,

¹¹ na aba ni ẹrẹkwẹ kide ipẹ ki ba ma anayiri, ni aya ma ayuru nga.

¹² Aghoyii nga ba kpaa okọ ki ya naa kọ, ni aba kyaa kiya tẹri iYesu.

IYesu Cee Ajiya Araji Usho Ato

(IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17; IYah 6.1-14)

¹³ IYesu ya kọọ kindii ni, aba sang ki ghila nga ide ogbolọ kọ uyuyi ki kyaa oka umani ace agho shiya ba. Ni ikir bajiya ya kọọ kindo ni, aba ki yii nga ni ifra kọ kpaa kọ ufong.

¹⁴ Aya kunu kide ogbolọ ni aba nu ikir bajiya, aba kọọ ahwoo bọ, ni aba ma adumu kide bọ okyuo.

¹⁵ Oka ya ba ughe ni, aghoyii nga ba ki ju si, “Ba agho ya kọ kẹ ba, ni oka wẹ ni uya sang ba ughe;

shira ikir bajiya nga ka akyaa bọ anọrọfong ushi kọ ukadu kaya gheli akwyi bọ imila.”

¹⁶ IYesu ba ju bọ si, “Ba sa bọ ka kyaa uce ka ba, inu ka kyakwyue nọ ma bọ ice ima ka ala.”

¹⁷ Aba yira nga si, “Ayo shina ubiredi uto kina itagbo ipai.”

¹⁸ Aba ju si, “Inu ba mi ni yo.”

¹⁹ Aba sa ikir bajiya nga si, acica kaya nọ ọbọ, aba kpaa ubiredi uto kina itagbo ipai, aba zẹ ibate nga ka ayaya ki sa Ọnong izaa. Asa wura ubiredi nga ki ma atina nga, atina nga ba ma ikir bajiya nga.

²⁰ Aba la nadidu bọ ki shuu. Aba curu awo na ashe ki sa ọkọọ ushọ nọ upai.

²¹ Ajiya umani ala ni afuma aghimi araji usọ atọ, bam na ayiri kina anọ.

IYesu Kyeng Kaya na Amusum

(IMar 6.45-52; IYah 6.15-21)

²² Akyua ra ni atina nga ya ghila bọ idẹ ọgbọlọ ki lite nga ki kyaa bọ udaa ugeẹ, na asa laa nga kọ shira ikir bajiya nga.

²³ Aya kpẹ shira ikir bajiya ni, aba kila nga aya ọpang kayu nga kaya pii nọ Ọnong. Ashi kayu nga kọ ukadu ki fuma ughe.

²⁴ akyua ra ni ọgbọlọ nga shi ka abiyatẹ ighọ kina ẹrẹbọ, ugya sọ ca wọ, ka uwuu sọ ju irisho kini wọ.

²⁵ Kini ikwikweting ni ava ba ukushi bọ na asọ kyeng kaya na amusum.

²⁶ Ni atina nga ya nu nga na akyeng kaya na amusum ni, aba kọọ ẹrẹbata, ki ju si, “Ahwu nga!” Aba taa kpa ni ẹrẹbata.

²⁷ Kide akyua ni iYesu pii ni bo, si, “Inu ba duma ba! Imee. Ba ko erebata ba.”

²⁸ IBitrus ba yira si, “Ate, insi ingo ni, sa mi ki ime ba ukushi ngo kaya na amusum.”

²⁹ IYesu ba ju si, “Ba.” IBitrus ba kunu kide ogbolo nga na aso kyeng kaya na amusum na aki ba ukushi iYesu.

³⁰ Ni aya nu uwuu no usang ni erekyuo ni, aba ko erebata wo na asa dee ko ghila ide. Aba gyo akpa si, “Ate, foo mi!”

³¹ Kide akyua ni iYesu nawa avo nga ki kpena nga, ki ju nga si, “Ingo agha uma aipang na jee, ikembo sa ni ingo shina ikwyi ipai?”

³² Aya fuma ide ogbolo ni, uwuu ba tara.

³³ Agho shi kide ogbolo ba ta agho kite iYesu, ki ju si, “Aipang ni ingo na Ano Onong nga.”

³⁴ Aya buu udaa ugee ni, aba kya bo erebo aJanisarat.

³⁵ Ni ajiya ukadu ya kpele nga ni, aba tuma na ajiya ishi oka nadidu ka aba nga na adumu.

³⁶ Aba shor nga ka ibo piya anyu igbang nga. Nadidu agho umani apiya ni apeni okyuo.

15

Uma Umani Oka Sa Irighe ki Ica Onong (IMat 7.1-13)

¹ AFarisiyawa kina aghomee umee iMusa ba ukushi iYesu ka Urushelima ki ba ghulu nga,

² “Ikembo sa ni atina ngo wura itale inga anirakpee? Aka hwuru bo ivo bo na ato la imila ba.”

³ IYesu ba yira bo si, “Ikembo sa ni inu ka wura imumani Onong teri kaya itale no?”

⁴ Ka Onong si, ‘Nu okpotoro ate ngo kina ayuu ngo.’ Ni, ‘Aghomani acira ate nga kina ayuru nga ni, aki kpoo iyiya.’

⁵ Ni inu ka teri si, ‘Imumani aki ma ate no kina ayuru no ni, inu ka ma Onong.’

⁶ Ata maa na ate nga ba.’ Kindo ni inu ta manoo upii Onong ba kaya itale no.

⁷ “Inu, agho ju unu ica! Kindii wu ni Ishaya ghila amo aghaghe kaya nu wo, si,

⁸ “Ajiya ri ni ibele bo yo na ka joo mi ko, ni ikwyi bo shi atoo kini ime,

⁹ ijirija wo na aso joo mi wo, aka mee umee bajiya ko taa upii Onong.’ ”

¹⁰ IYesu va yoro ajiya nga kukushi nga ki teri bo si, “Inu kong ki inu kpere,

¹¹ Ba imumani ika ghila anyu ajiya yo ka sa nga irighe ba, si imumani ikunu ka anyu nga yo ka sa nga ‘irighe’ ”

¹² Atina nga va ba ki ghulu nga si, “Ingo ye si aFarisiyawa koo anaa ko no upii ri?”

¹³ IYesu va yira ki ju si, “Nadidu upila mani ba ate mi ka aYaya nga pila ba ni, aki yee ko ka akang.

¹⁴ Ya bo ya; afoo bo agho uyenii afoo itra. Insi afoo kpene ace afoo ka ashi ni, nadidu bo ni, aki kpaa kide uhwo.”

¹⁵ Ni iBitrus ba ju nga si, “Nyeni ayo idi ighang upii.”

¹⁶ IYesu ba ju nga si, “Ki ta ka aikyua ri ni inu ta ko kpere no ba?

¹⁷ Inu ta nu no ni nadidu imumani ighila ide anyu ka wor kyaa yo ide afo ki va kunu yo kide erenoma ba?

¹⁸ Ni imumani ikunu kide anyu ba kide ikwyi wọ, iyọ ka sa ajiya irighe.

¹⁹ Ki ide ikwyi yọ ni uwang uju akakiya, kina upili ajiya, uwang ayiri kọ aghimi bajiya, uju uma ẹrenoma, uyi, uma upii ateri kaya ace agho kono ubra uca agho.

²⁰ Umumani uka sa ajiya irighe budibi. Ula ni avo umani ahwuru bo ba ka sa wo agho irighe ba.”

Uma Aipang Ayiri AKan'ana
(IMar 7.24-30)

²¹ IYesu va sang nga kukadu ki kyaa ishii aTaya kina aSidon.

²² Ashi kukadu ni, ace ayiri agha aKan'ana ba ukushi nga na aso ci, “Kong ahwoo mi, Ate, Anọ iDauda; usheghila anọ mi anayiri na aso kong olo nagigang.”

²³ IYesu ta peni ni ngaa ba. Ni atina nga ba ki ba soro nga si, “Kla nga! Ka aso ci na duma ayo ko.”

²⁴ Aba yira si, “A toro tuma mi si iya wang atem na avulu bo kide ona Israila ko.”

²⁵ Ni ava ba ki ba ta agho kite nga, si, “Ate, se mi ko.”

²⁶ Na ava yira si, “Ushi wo no uyeri na akpaa imila anọ ka ama ava ba.”

²⁷ Ayiri ba ju si, “Ee, Ate, ava ma ka la awo umani akpara ki erabo ka imila ate ona.”

²⁸ IYesu ba yira nga si, “Ayiri, uma aipang ngo shina ẹrkyuo! Taani uba kono uwang ngo ni.” Anọ nga anayiri ba akyuo ka akyua ra.

IYesu Leni na Ajiya na Pam

²⁹ IYesu sang nga kukadu ki ko nga abeni ẹreyema aGalili. Aba kila nga aya opang kiya cica.

³⁰ Ikir bajiya va ba ukushi nga, aba nga na agunu, afoo, agho uwēni ifra, agbatong na abebe, kina agho shee, ki ba kyo bo kite nga, aba ma bo okyuo,

³¹ ki ta ko umani ikir bajiya nga wo ica no umani agbatong so pii, agho uwēni ifra ni, ika bo ba na erekuyo, agunu kyeng, afoo so kyoo uka. Ni aba jojo Onong Israila.

Ucee Ajiya Araji Uso Anari
(IMar 8.1-10)

³² IYesu ba yoro atina nga ki ju bo si, “Ime hwiri ahwoo bajiya ri ka ako la awii atai kini ime, ata ko la bo ighima ba. Ime wang mi nu vuu kini bo ni idafobo ba, ka abo ta na ya kpaa ko utra.”

³³ Atina nga ba ju nga si, “Okota ajiya ri, abi wu ni ayo ki peni ubiredi umani ayo ki cee ajiya ri wo?”

³⁴ Ni iYesu ba ju bo si, “Ubiredi umi wu ni inu sono wu?” Asi, “Utinsara, kina ano itagbo na zee.”

³⁵ Aba sa ajiya nga na acica ki erebo,

³⁶ aba kpaa ubiredi utinsara kina itagbo, aya kpee usa Onong izaa ni, aba wra ki ma atina nga, atina nga ba ma ajiya.

³⁷ Kwinga la ki suu, atina nga ba tira awo mani ashe ki sa ko okoko utinsara ki tii wo.

³⁸ Aghomani ala ni ashi aghimi araji uso anari ki to kpaa ayiri kina anano.

³⁹ Aya shira ajiya nga ni, aba ghila ide ogbolo ki kyaa ishee aMagadan.

16

Uwang Amaa

(IMar 8.11-13; ILuk 12.54-56)

¹ AFarisiyawa kina aSadukiyawa ba ukushi iYesu ka aba mra nga, aju nga si anyeni bọ amaa ka ayaya.

² Aba yira bọ si, “Insi uka ba ughe ni, inu ka ju si, “Uka ki shi uduma, ka ayeṛemọọ shi na kyong.’

³ Ni ikyuatii ni, “Aviya ki kpaa kaidii, ka ayeṛemọọ shina kyong kono uyuu.’ Inu ka kpele ushii ayeṛemọọ, ni inu ta ki bora no ukpele amaa akyya ba.

⁴ Agha akakiya kini agho yee na ayiri ko aghimi mani ashi angọ ba bọ ka wang amaa, ba amaa na aki nyeni nu iba si anga iYunusa ba ni.” Aba ya bọ ya ki sang nga.

Uyisti AFarisiyawa kina aSadukiyawa

(IMar 8.14-21)

⁵ Atina iYesu ya fuma udaa ugee oghong ni, aba kpele si ibo yuu ubiredi wo.

⁶ IYesu ba ju bọ si, “Inu sa ica nu ci nazizal ki inu ye na uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa.”

⁷ Aba tee agho pii kina acee bọ, si, “ta mani ayo ta ba yi no uce ubiredi wo ba.”

⁸ Ni iYesu, ye imumani aso pii ni, iYesu va teri bọ si, “Inu agho uma aipang na zee, ikembọ sa ni inu so pii kina acee nu ko ta ubiredi?

⁹ Inu ko kpele nu ba? Inu ta shuni nu mani ime cee ajiya araji usọ atọ kini ubiredi utọ ba, kono umani okọọ ume tii na acuru?

¹⁰ Kina ubiredi utinsara ka ajiya araji usọ anari, kina okọọ ume tii na acuru?

¹¹ Ikembo sa ni inu ta kpele nu si ita pii mi kaya ubiredi ba? Inu sa ica ka uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa.”

¹² Asa kpele si ata teri bo si asa ica na uyisti ide ubiredi wo ba, ni asa ica ka umee aFarisiyawa kina aSadukiyawa wu.

*IBitrus Nyeni si IYesu nga shi UKristi
(IMat 8.27-30; ILuk 9.18-21)*

¹³ Akyua ni iYesu ya fuma ishii aKaisariya aFil-ibi ni, aba ghulu atina nga si, “Inga ni ajiya so teri si Anọ Ajiya shi?”

¹⁴ Aba ju si, “Ace agho bo si iYahaya agho uju iminimini, ace agho bo si, Iliya, ace agho bo si Irimiya ko agha yeng kide agho pii ko oto Onong.”

¹⁵ Aba ju bo si, “Inu ni, inga ni inu si ime ashi?”

¹⁶ IBitrus ba yira si, “Ingọ si uKristi, Anọ Onong agha akyuo.”

¹⁷ IYesu ba yira nga si, “Ingọ ni agha anyu adad-uma ngaa iSiman anọ iYunana! Ki ba ajiya na ayi nga nyeni ngọ udii ba, ate mi ka ayaya nga nyeni ngọ.

¹⁸ Ime so va teri ngọ, ingọ si iBitrus, ka ya upa ri wo ni ime ki vura ona mi ko, ni akyuo ukpo ki shi wu na akyuo kaya nga ba.

¹⁹ Ime ki ma ngọ aca eregom ayaya, nadidu imumani inu lor ka ya asing ni, kindii wu ni alor ko ka ayaya, nadidu imumani ashii ka ya asing ri ni, aki shii yo ka ayaya.”

²⁰ Aba waa atina nga atong nagigang si aba teri agho si anga si uKristi ba.

*IYesu Teri Igho Ukpo Nga
(IMar 8.38; 9.1; ILuk 9.22-27)*

²¹ Kọ kpaa ka akyua ra ni, iYesu tee agho nyeni atina nga si iyiya ni inga ki kyaa Urushelima, ka aya kọọ ọlọ kukushi akwite kina afirst akakong kina aghomẹẹ umẹẹ iMusa, ka aba pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang.

²² IBitrus ba kpaa nga ki kyaa uhwo wọ ki ya ọer nga si, “Ọnong kpaa kọ, Ate! Udii ki ba ngo nga ba.”

²³ Ni aba tee ki ọeri iBitrus si, “Sang ngo kukushi mi, Isheẹ! Ingo ni ima usa ukpaa yọ kukushi mi. Ingo ka ghulu ikwyi ngo kina ajiya nga ni, basi Onong ba.”

²⁴ IYesu ba ọeri atina nga si, “Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa azono ọoro nga irikwyi nga ka kpaa ugara ushi nga ka yii mi.

²⁵ Ka aghomani awang foo okyuo nga ki taa wọ, ni aghomani ataa okyuo nga kaya mi ni, aki peni wọ.

²⁶ Ikembọ sọ uduma umani ajiya ki peni ashi nadidu kọ taa okyuo nga? Ta ikembọ ni ajiya ki ma kọ ta okyuo nga?

²⁷ Ka Anọ ajiya ki ba kina atuma nga kide ujọọ Ate nga, ukadu wu ni aki piya kwinga utina mani aju kọ.

²⁸ Aipang ni isọ ọeri nu, ace agho bọ ting ya kọ kee ni ata ki kpo bọ nga ba sa anu uba Anọ ajiya kide ẹrẹgom nga.”

17

*Utee Ushi IYesu
(IMar 9.2-13; ILuk 9.28-36)*

¹ Awii atin ya wor bọ ni iYesu va kpaa iBitrus kina iYakubu kina iYahaya, anayuru nga, ki kyaa ni bọ kaya opang utitugu kayu bọ.

² Ushi nga ba tee kite bọ, ibate nga sọ ma uyeri kini ọnọng taa ni, ugbang uko nga ba kọ ufufuu na tas.

³ Kide akyua ni iMusa kina Iliya kunu kite bọ na asọ pii kini iYesu.

⁴ IBitrus ba teri iYesu si, “Ate, ọsọ uduma nọ umani ayọ shi kukadii, insi ingo yira ni, ime ki ta uzọọ utai. Iye inga ngọ, iye inga iMusa, iye ni, inga Iliya.”

⁵ Ashi kide upii ni ace amọ na pipar ba yuru bọ ya, ni aba kọọ ice ẹrẹwuyẹ kide amọ si, “Anọ mi wẹ angọ umani ime yoo, ika kọọ uhwai nga nagigang; inu kọng ngaa!”

⁶ Atina ya kọọ kindii ni, aba kpaa ki fuga ubate bọ ki ẹrẹbọ ni ẹrẹbata.

⁷ IYesu va ba ki ba piya bọ si, “Sisang, ba kọọ ẹrẹbata ba.”

⁸ Aya zẹẹ ubate bọ ka yaya ni, ata nu bọ ace aghọ ba si iYesu kayu nga.

⁹ Asọ shulu kaya ọpang ni, iYesu ba waa bọ atọ si, “Ba teri ace aghọ imumani inu nu ba, sa Anọ Ajiya sang kọ ukpo.”

¹⁰ Atina ba ghulu nga si, “Ikembọ sa ni aghọmẹẹ iMusa si sa Iliya kyọ ba?”

¹¹ IYesu ba yira si, “Iyiya ni sa Iliya ba, aki ba ker kwike.

¹² Ni ime sọ teri nu si Iliya kọ ba, ni ata kpele bọ nga ba, aju nga ima uwang bọ. Kindọ wu ni Anọ Ajiya ki kọọ ọlọ wu ki ivo bọ.”

¹³ Atina sa kpele si asọ pii ni bọ kaya iYahaya aghọ uju iminimini.

*IYesu Ma Anọ shi nọ Usheẹ okyuo
(IMar 9.14-29; ILuk 9.37-43a)*

14 Aya fuma uka ikir baijiya ni, ace ajiya va ba ukushi nga ki ba ta agho kite nga,

15 ki ju si, “Ate, kọ ahwoo anọ mi, asọ kpira itahwu na aka kọọ ọlọ nagigang. Akyua nagigang ni aka kpura kide ugha kina amusum.

16 Ime ba ni nga kukushi atina ngo ni ata bora bo uma nga okyuo ba.”

17 IYesu ba yira si, “Inu ajiya akyakyua ri, agho umani aka ma bo aipang ba kina agha akakiya, agba akyua wu ni ime ki ci kini inu wu? Agba akyua ni ime ki mor ni inu? Ba ni anọ kukushi mi.”

18 IYesu ba ger ushee nga, aba kunu ki erenoma nga, anọ va ba akyuo kide akyua.

19 Atina iYesu va ba ukushi nga ku yuyi, ki ba teri nga si, “Ikembọ sa ni ayọ ta biya bo uwoo ushee ba?”

20 Aba ju bo si, “Uma aipang nọ shi na zee. Aipang, ime sọ teri nọ, insi inu shi na uma aipang na zee kini ikir ikpo ni, inu ki teri upang ri si, ‘Yini kọ kee kọ kya ngo ukaa,’ ni uki yini, ba imumani inu ki biya nu ju ba.

21 Idi igho ri ka kunu yọ ba sa apii nọ Onong kina ukpenẹ anyu.”

*IYesu Khimi Upii kaya Ukpo Nga
(IMar 9.30-32; ILuk 9.43b-45)*

22 Aghoyii iYesu ya curu ka aGalili ni, aba ju bo si, “Aya sọ ma Anọ Ajiya kide ivọ baijiya,

23 aki pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang.” Ni aghoyii nga ba duma nagigang.

Ubiya Agonu ka Ona Onong

²⁴ Aya ba aKafarnahum ni, agho yira agonu ona Onong ba peni iBitrus ki ju si, “Aghomee nu ka biya agonu ona Onong?”

²⁵ Aba ju si, “Ee.” IBitrus ya ba ide ona ni, iYesu ba kyo pii ni nga, si, “Ikembọ shi unu ngo, iSiman? Kukushi inga wu ni agom asing ka yira agonu wu? Kukushi anọ bọ ta ace agho bọ?”

²⁶ Aya ju si, “Ace agho bọ,” ni, iYesu ba tẹri bọ si, “Unyeni si, anọ bọ ka biya bọ ba.

²⁷ Kindii ni, ka ajiya ri ba kọọ anaa wọ ba ni, kya ngo ẹreyema kọ ya feni ima uhwiri itagbo, kọ fumu anyu itagbo nọ ingo kyo kpene, insi ingo fumu anyu ni, ingo ki nu ufe mani ọki maa ubiya, kpaa ufe kọ ya biya agonu mi kini ngo.”

18

Inga Cẹri nọ Ughoghe ki Eregom Onong?

(IMar 9.33-37; ILuk 9.46-48)

¹ Ka kyua ra ni Atina Onong ba ukushi iYesu na sọ wulu nga si, “Inga nga gina nọ ughoghe kide eregom ayaya?”

² Avasa yoro ace anano, ki kyo nga ka biyating bọ,

³ Ateri bọ si, “Iyiya ni iso tẹri nọ, sọ nu tee ki ba kina anano bọ ni, inu ki ghila nọ eregom ayaya ba.

⁴ Kindo ni, agho mani akpaa irikwyi nga na kikya kini anano ri ni, anga cẹri kono ughoghe ki eregom ayaya.

⁵ Agho mani ayira Anano kini adi kide nọ ca mi ni, agho yira mi.”

Uma Usra Ukpaa

(IMar 9.42-48; ILuk 17.1-2)

⁶ Kindo ni aghomani asa agha yeng kide anori na yira mi ukpa afra ni, oki gina aghomani ata aning ko umoghō nga kini utii uhwo, ka feni nga kide oghong ukyukyugu.

⁷ Olo nu agha aya asing konō umumani oki sa nu ukpa! Iyiya yo ni uma usa ukpa ki ba, Olo nu aghomani anga ki sa ukpaa.

⁸ Insi avong ko afrang ki sa ngo ukpaa ni, uso waa ko nau. Oki gina ngo no mani ughila okyuo kina afra ta avo ayeng, ta ushi agunu konō mani afeni ngo kide ugha mani oka kpou ba kini ivo ipai ta ifra ipai.

⁹ Ipeni ica ngo ki sa ngo ukpaa ni, nosō wo yo ko na ko. Oki gina ngo no mani upeni okyuo taa amaa kini ica iyeng, no mani afeni ko ona ugha ni ica ipai.”

*Aghing Upii Atem umani a Vulu ko
(ILuk 15.3-7)*

¹⁰ Unu sa amaa ko, unu ma jer ace agho kide ananori ba, ka iso teri no, Atuma nga ka yaya akyo aghu ibete Ate mi mani ashi ka yaya.

¹¹ Ka anō ajiya ba ka ma foru agho mani avulu bo.

¹² Ikembō nunu kide ikwyi, ipeni aghocee ashi kina atem aji, ayeng kide bo vasa vulu, akiya ushe ishui laroshō na laroshō kayi itili asha larla aso ya wang ayeng mani avulu ba?”

¹³ Ipeni apeni nga ni, aipang ni so ter no, ikwyi fuu mani aju kaya erəkwe nga ni, ogina ngo ishui laroshō na laroshō mani ata vulu ba.

14 kindi wu ni, bọ uwang Ate yi agho mani ashi ka yaya ba na agheyeng kide anano ri na vulu wu ba.”

*Ipeni Anayurung ju ngo avulu ni
(ILuk 17.3)*

15 In peni anayuru ngo vulu ngo ni, kya oko shi nga ko ya nye ni nga si avulu, ngo kini inga ka pai no. In peni akong ngo ni, ova vughu ni ngau du.

16 Ipeni atoro ni, uso va kya ukushi nga kina ajiya ayeng ta agha apai ka ma aipang no upii ka anyu agha apai ta agha atai.

17 Ipeni anayuru ngo toro kong bo ni, oso teri Ajiya onong, insi atoro kong ni aso kyoghu nga kina agho mani aghomani ashi bo aYahudawa ba ni, ko agho yira agonu.

18 “Iyiya ni so ter no, du inga mo mani unu lor kaya sing ni, alor yo ka yaya. Du imumani unu shighi kaya asing ri ni, a shighi yo ka yaya.

19 Iso teri nu aipang si, ipeni agha pai kide no yira si abo ki shor icima ni, Ate mi mani ashi ka yaya aki ju nu.

20 Ki du oko mani agha apai ta agha atai acuru ko ki dubo uca mi, ishi kini bo.

Atuma mani akara yira olo kpaa ba

21 Ashi kide udu ni iBitrus vasa ba ki ter IYesu si, “Ate ayaya, iri me ko na anayuru bo vulu mi ko ni so ya nga ya? Iri ti ni sara?”

22 IYesu vasa ter nga si, “Ba iri ti ni sara wu ba, iri ti ni sara si ishuitini sara.

23 Kindo ni, aki mara eredom ayaya kini ace agom mani awang pila upeni nga mani ushi kide vo agira nga.

²⁴ Agom ya lite no pila ni, avasa ba nga kina ace ajiya mani ayii nga uta azurfa aso mani agho ki bra ubiya ba naidu okyo gho nga.

²⁵ Ara bra vughu nu ufe ba ni, Agom vasa ju si agbira ngau kina ayiri nga kina ano nga kini imu mani ashi kini yo ka ma nga ufe.

²⁶ Agira nga vasa ta agho kite nga ki te si, 'Aju nga akuri, inga ki ma nga akwike.'

²⁷ Agom vasa kong ahwo agira nga, avasa sheri nga, aya nga uta ya.

²⁸ "Na agira nga ni ko kunu nga ko kadu ni, avasa ta erəkwyue na ace aghikyo utina nga mani ayii nga uta adinari naji ni, avasa kpenə ko umogho ki ter nga si, 'Ma mi ufe mi.'

²⁹ Aghikyo utina nga kpikpo ki shor nga si aju nga ahwoo, inga nga ki ma nga.'

³⁰ Ni agira nga vasa toro, avasa ya hwuru nga ko ubo iting, sa ma nga uta nga.

³¹ Aghikyo utina nga ya kong imumani ibani ni, ara kong bo oduduma ba. Avasa ya teri Agom ya naidu imomani iba.

³² Agom vasa yoro agira nga ki teri si, 'Ingo agira igho ibibi yo. Iya ngo uta ya ki Oshor mi.

³³ Ongō ki kong ngo ahwo aghikyo utina ngo konō mani ikong ahwo ngo ba?'

³⁴ Agom kong anang naigang, aju si ama nga olo sa biya uta nadidu.

³⁵ Kindi wu ni Ate mani ashi ka ayaya ni aki ju akwinga ko mani atoro ukpaa avulu anayuru nga ko kini ikwyi yeng."

*Umẹẹ IYesu kaya Upii Ubiya
(IMar 10.1-12)*

¹ IYesu ya kpẹr tẹri udubi umani, avasa ya ifọng aGalili ki ghila ishii aYahudiya, ki ugeẹ ẹrẹyema Urdun.

² Ajiya nagigang vasa yii nga, avasa leni na adumu kọ kadu.

³ Ukadu ni, ace aFarisiyawa vasa ba ukushi nga ka mra nga, aghulu si, “Ọshi na kikya ni Ajiya shẹri ayiri nga ka kwaligba igho avulu?”

⁴ Avasa yira bọ si, “Unu sọnọ pila nu kide upii Ọnọng si, agho mani aju yi kọ kpa ka kyua ‘aju bu aghimi kini ayiri’ avasa tẹri si,

⁵ ‘Kindo ni, Ajiya kiya ate nga kina ayuru nga ka deẹ ayiri nga, ka pai bọ ni aki tẹ agha yeng ra.’

⁶ Aki sọ tẹ bọ agha pai ba, sa tẹ kini agha yeng ra bọ. Kindo ni, ima mani Ọnọng dara kọka uyeng ni ajiya ma bara ba.”

⁷ Avasa tẹri nga si, “Ikembọ sa ni agho mẹẹ iMusa si aghimi ma ayiri nga awọ upii ubiya, ka va kla ayiri?”

⁸ IYesu vasa tẹri bọ si, iMusa tẹri nu si ukla ayiri nu kindu ki Ikwyi ugboho yọ ni ushi ni yọ. Kọ kpaa ka kyua ni bọ shi wu du ba.

⁹ Imẹ sọ tẹri nọ, nadidu agho mani asher ayiri nga ni, insi ara Peni bọ nga kina avulu nyeri na aghimi ace agho ba ni, insi avo ace ayiri ni aju avulu ayeng ra.”

¹⁰ Atina nga vasa tẹri nga si, “Insi ushi wu du kukushi aghimi kina ayiri nga ni, uci ba uvo ayiri cẹri.”

¹¹ Avasa tẹri bọ si, “Ba kwyi nga-nga ki bọra kpaa upii ri ba, sa agho mani Ọnọng ma bọ udu.

¹² Ace agho shiwu ni a jee bo na ki bora bo voru ayiri ba. Ace agho ni Ajiya bo ju bu ududu. Ace agho ni abo yira si aki voru bu ayiri ba ka yoghu upii eregom ayaya. Nadidu aghomani abora ukpa upii ri na kpa.”

*IYesu Sa Anano Ofisi Anyu Adaduma
(IMat 10.13-16; ILuk 18.15-17)*

¹³ Ukadu ni avasa ba IYesu na anano ofisi ka sa bo anyu adaduma, kiva shor Onong kaya akwyi bo, ni aghoyii nga vasa ger aghomani aba na ano ko.

¹⁴ IYesu vasa teri bo si, “Inu ya anano ka ba ukushi mi. Uma kla bo ba, ki eregom ayaya ni inga igho bo ko.”

¹⁵ Avasa sa bo anyu adaduma, avasa wolu.

*Anofono no Upeni
(IMat 10.17-31; ILuk 18.18-30)*

¹⁶ Ashi ko kadu ni ace agho vasa ba ukushi IYesu ki ghulu si, “Agho mee, igba ima ididuma yo ni ime ki ju ki peni okyuo taa amaa?”

¹⁷ IYesu vasa teri nga si, “Ikembu sa ni ingo wulu mi imumani ishi ididuma. Insi uwang peni okyuo taa amaa, iso ju uma teri mi.”

¹⁸ Avasa ghulu IYesu si, “Iligba itali yo?” IYesu vasa teri si, “Ba pii ajiya ba, ba wang ayiri ajiya ba, ba yi akpara ajiya ba, baa gyo ateri kaya erekwyue ajiya ba,

¹⁹ Kong ate ngo kina ayuru ngo atong. Oso yoo aghikyo ucing konu mani yoo irikwyi ngo ni.”

²⁰ Anofono vasa teri nga si, “Ime ko ju umari nadidu, ikembu shi ko lara mi ko?”

²¹ IYesu vasa teri si, “Insi uwang tee agho taa avulu ni, uso ya gbira nadidu upeni nngo wo, ko

ma aghila amir, ɔki peni ɔka ngo ka yaya. Ni ɔso ta ba kɔ ma yii mi.”

²² Anɔfɔnɔ ya kɔng kindɔ ni, vasa wolu kinɔ bɔra ikwɔyi, ka shi nɔ upeni nagigang.

²³ IYesu vasa tɛri Atina nga si, “Iyiya ni isɔ tɛri nɔ, ɔki shi nɔ lɔ mani aghɔlɔ upeni ghila ɛrɛgɔm ayaya.

²⁴ Isɔ va tɛri nɔ, uki shi uyuyo ni ɔrahihi ghila anyu anyura nɔ mani a aghɔlɔ upeni ghila ɛrɛgɔm ɔnɔng.”

²⁵ Atina nga ya kɔng kindɔ ni, avasa kɔng ɛrɛbata, ki ju si, “Inga na aki foo nga?”

²⁶ IYesu vasa kyoo bu na vasa tɛri si, “Ka ajiya ni udi ki ju wu ba, ni ukushi ɔnɔng ni kɔ iligba ima ɔngɔ yu yɔ.”

²⁷ iBitrus vasa tɛri si, “Uwɛ ni iyi ya akwike ya ki yii ngo, ikɛmbɔ shi ya ni iyi ki peni?”

²⁸ IYesu vasa tɛri bɔ si, “Aipang ni imɛ sɔ tɛri nɔ, asing ki ba ni, akyua mani anɔ ajiya ki cica ki igɔ ujɔɔ nga, inu aghɔ mani inu yii mi ni, inu ki cica ki igɔ ɛrɛgɔm shɔ ni iri pai, kɔ ju ite shɔ nɔ upai ra ngo Israila ashuwa.

²⁹ Ni aghɔmani aya ɛrɛna ta anayuru aghɛmɛ, ta anayuru ayiri, ta ate, ta ayuru, ta anɔ, ta uja, ka jɔɔ uca mi, aki peni ka gina kindɔ sa aji, ka va peni ɔkyuɔ ɔgbang ɔngɔ taa amaa.

³⁰ Ka ajiya nagigang aghɔ mani ashi kite, aki tee aghɔ tumu, aghɔ tumu ki tee aghi ite.

20

Ighang Upii Aghɔ Tina kɔ Ute Inabi

¹ Eręgom ayaya shi kina agho ona nga mani akunu ka tee ting, ka ya wang agho utina kaya ju nga utina ki ija nga inga ikolo na shi inabi.

² Aya teri ize no ufe konon mani aka ma agho ju utina ka awii ni, avasa ya kyobu ki ija nga.

³ Oshi a kyua laroshon avasa kunu, ki nu ace agho na so ci iijirija ka nyu oko ju ize,

⁴ Avasa teri bo si, 'Inu kya ija mi, iki manon ima mani ishi ikikya.' avasa wolu.

⁵ Avasa va kunu kina atinon, konon osii a kyua atai, avasa kpa agho utina.

⁶ Kota aikyuari a kyua atong ava kunu ki nu ace agho na ci bo ju icima, avasa teri bo si, 'Ikembon sa no ci iijirija ko ghowa ni?

⁷ Avasa teri nga si, 'Ace agho ta mayi utina ju ba.'
"Avasa teri bo si, 'Unu ma kya ija mi ko ya ju utina.'

⁸ "Oghe ya ju ni, agho ute vasa teri agho she ngau si osi ica no utina ija, 'Yoro agho utina ko ma bo ufe bo, kpa ka agho tumu ko ba ngo ite ko.'

⁹ Aghonani aba akyua atong oghe vasa ba, ko inga bo yira ima mani iju na ma nga ko wiya ni.

¹⁰ Ni, agho mani akyo ba ni ahuri kini aki mani ka gina ushe ko ni, ko inga bo yira kini mani akpa nga utina ni.

¹¹ Aya yira ni, avasa dee ko teri agho ona anoroma,

¹² Na so teri si, 'Agho mani ba ko tutumu, utina akyua ayeng ko na ju, no ma bo iki-kya kini yi, iyi agho mani awiya ko ju utina kini ola onong.'

¹³ "Avasa yira agha yeng kide bo si, 'Ayikyo mi, ira lami akpara ngo ba. Iyi ta ju yi si iki ma ngo ufe ka wii ba?

¹⁴ Yira ima mani ishi nga ngo noso wolu. Imẹ yoo ma agho mani aba ko tutumu iki-kya kina ima mani ima ngo.

¹⁵ Ishi mi ni akyuo ju imumani iwang ju no ufe mi ba? To ingo hwiri anang ko niu mani ika ma ajiya uma nagigang?

¹⁶ “Kindi wo ni aghi uo tumu ki te agho ite, agho ite ki te agho tumu.”

IYesu va Teri Igho Ukpo Nga

¹⁷ IYesu ya so kya Urushelima ni, avasa yuru atina nga ko uho ki teri bo si,

¹⁸ “Owe ni, iyi ki kya yi Urushelima. Aki ma ano Ajiya ki vo ifirist ighighe kina aghomefe iMusa, aki va wa nga ashuwa ukpo

¹⁹ akyua rau aki ma nga ki vo aghomani ashi bo aYahudawa ba, kaa kali nga, kaa ca nga, kaa agra nga ka yo ukumu osho, awii itai ni aki sang nga ka akyuo.”

Oshor Ayuru IYakubu Kini IYahaya (IMar 10.35-45)

²⁰ Akyua rau ni Ayuru ano iZabadi vasa ba ukushi IYesu kina ano nga ki ba ta agho kite nga, ki shor nga icima.

²¹ Avasa teri nga si, “Ikembonon wang?” avasa teri nga si, “Ngo sa ano mi riapai ka cica, ayeng kavon ilang, ayeng kavon iproma ngo, ki erogom ngo.”

²² “Uyeng ima mani oso ghulu ba,” IYesu teri bo. “Inu ki bora sa ko asong mani ime ki sa ko? Ava yira si, “Iyi ki bora.”

²³ IYesu teri bo si, “Inu ki sa ko asong mi, ni ucica kavon ila mi ni ko iproma mi ni ba ime ki ma ba. Ate ayaya kyo ukadu ka agho mani ahwiya.”

24 Ushe atina ọshọ ya kọng kindọ ni, avasa kọng anang anayuru apai.

25 IYesu vasa yọrọ bọ nadidu bọ ki tẹri si, “Inu ye mani agom mani ashi bọ aYahudawa ba ka nyeni ẹrẹgom kukushi ajiya bọ ni, agha kakong bọ ka nyeni ẹrẹgorọ kukushi bọ.

26 Ọki shi wu kindọ ukushi nu ba. Udu ni agho mani tee agha ghaghẹ kide nọ ni, iyiya yọ ni atee agira kide bọ.

27 Ni agho mani awang tee akwite kide nọ ni, iyi ya ni aki shi agira nọ

28 Kindọ Anọ Ajiya aki ba ka ma ju nga irigira ba, si nga ki ju Ajiya irigira, Ka va ma ọkyuọ nga kaya ajiya napam.”

*Afoo Apai Peni Kyoo Ọka
(IMar 10.46-52; ILuk 18.35-43)*

29 IYesu kina atina nga ki ya aYeriko ni, ajiya nagigang vasa yighi nga.

30 Ace afo apai na ci ka nyu tira, Aya kọng ni IYesu wolu ni, avasa shang ẹrẹwyuẹ ki tẹri si, Ate ọna, Anọ iDauda! kọng ahwoo yi!”

31 Ajiya vasa gẹr bọ avasa kọmọ nai kiri. avasa shang ẹrẹwyuẹ na tẹri si, “Ate ọna, Anọ iDauda! Kọng aho yi!”

32 IYesu vasa titara ki yuru bọ, ikembọ nọ wang si ju nu?”

33 Avasa tẹri si Ate, iyi peni ukyoo uka.”

34 IYesu va kọng ahwo bọ, IYesu vasa piya ica bọ. Ana kyua ra ni avasa tee agho kyoo, avasa yii nga.

21

IYesu Ghila Urushelima Kaya Izaki

(IMar 11.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)

¹ Aya ba ayayo kono Urushelima ka aBetafaji ka ya izize ashi uZaitun ni, iYesu ba tuma atina nga apai,

² ateri bo si, “Inu kya ano ifong na ashi kite nu, ko kyaa nu ni, uki ya nu na alor izaki kina ano nga. Shii bo ko ba ma mi ko ukawe.

³ Insi agho ghulu ni, inu teri nga si Ate nga wang bo, aki vuu ni bo ko na song.

⁴ Udii ba ko hwura upii agho pii ko oto Onong si,

⁵ “Inu teri anirayiri aSihiyona, ‘Nu, agom nu we na aki ba ukushi nu, no usuu irikwyi kaya izaki, kaya ano izaki wu na akyeng ko.’ ”

⁶ Atina wor ki ya ju imumani iYesu sa bo uju.

⁷ Aba nga na izaki kina ano, aba yaa ugbang bo kaya, iYesu va kiya ki cica.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bo ko utra, ace agho bo ni aker afa aga ashe ki yaa ko utra.

⁹ Ajiya upam na kyeng kite nga kina aghomani aso yii nga ko utumu sang erekwyue na aso ju si, “Ufoo kukushi Ano iDauda! Agha anyu adaduma nga aghomani aba kide no uca Ate aYaya! Ufoo kukushi aghocece no ujoo!”

¹⁰ Aya ghila Urushelima ni, nadidu ajiya ifong zo bo, na aso ghulu si, “Inga wudii ri?”

¹¹ Ikir baiya ba yira si, “IYesu nga, agho pii ko oto Onong ka aNazaret anga aGalili.”

IYesu ko Ona Onong

(IMar 11.15-19; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)

¹² IYesu ya ghila ide ɔna Ɔnɔng aba ya kla agho gheli na agbara kide. Aba yiri uma umani agho tee ufe kina ugoɔ uci agho gbara ukhimi.

¹³ A ɛri bo si, “Awoɔ si, ‘Ɔna mi ki shi ɔna upii no Ɔnɔng, ni inu ko tee ni wu oka solu ayi.’ ”

¹⁴ Afoo kina aghomani aka bra bo ukyeng ba va ba ukushi nga ko ɔna Ɔnɔng na ava ma bo okyuo.

¹⁵ Ni afirist akakong kina aghomee umee iMusa ya nu uma ododoma umani aju ni ano kide ɔna Ɔnɔng su ca akpa si, “Ufoo kukushi Anɔ iDauda,” Ni ava ko anang ko.

¹⁶ “Ingɔ ko imumani ano ri so ɛri?” Aghulu nga. IYesu va yira si “Ee, inu ta ko pila nu kide upii Ɔnɔng ba si, ‘Ka anyu ba anano kina apali ba ano ni ingo sa ubre kunu wu?’ ”

¹⁷ Aba sang nga ki ya bo ki kyaa ide ifong aBetani, ki ya nye kukadu.

*Ɔshi Uwe umani oka ma wo Ikolo ba
(IMar 11.12-14; 11.20-24)*

¹⁸ Kini kikyuating na aso vuu ni aba ko idafɔ.

¹⁹ Aya nu uce oshi uwe ko uhwo utra ni, aba kyaa na ata peni nga ima ya ba bam na ayaa. Aba ju wu si, “Ba so ma ikolo ba ki ta ko sang asing!” Kide anakyua ni oshi hwiya ko.

²⁰ Atina nga ya nu kindii ni, aba wo ica. Asi, “Na nyi wu ni oshi uwe ri hwiya ko kide akya?”

²¹ IYesu ba yira si, “Ime so ɛri nu aipang, insi inu ka ma aipang ni, inu ka woo no ikwyi wo ba ni, basi imumani ime ju oshi ri yoo ni inu ki bira uju ki yo yu ba, ‘Ni inu va bira uju opang ri si kya ko ya kpaa kide ereyema,’ Ni uki ju kindo.

22 Insi inu ma aipang ni, inu ki yira kọ iligba imumani inu shọr Ọnọng.”

Ajiya ghulu kaya Eṛẹgọrọ IYesu

(IMar 11.27-33; ILuk 20.1-8)

23 IYesu ya ghila idẹ ọna Ọnọng, na ashi kide umeẹ ni, afirist akakọng kina anirakpẹẹ bajiya va ba ukushi nga ki ba ju si, “Iligba eṛẹgọrọ wu ni ingo sọ ju uma ri kọ, inga ma ngo eṛẹgọrọ ri?”

24 Ni iYesu ba yira si, “Imẹ ki kọ ghulu nu uce ughulu uye. Insi inu yira mi ni, imẹ ki tẹri nu ta iligba eṛẹgọrọ wu ni imẹ sọ ju uma ri kọ.

25 Abi wọ ni iminimini iYahaya kunu wọ? Ikunu ka ayaya wọ ta ukushi ajiya wọ?” Apii kina ace bọ ki tẹri si, “Insi ayọ ju si, ‘Ka ayaya wọ ni,’ aki ju si, ‘Ikẹmbọ sa ni inu ta ma nu aipang ni nga ba?’

26 Insi ayọ ju si, ‘Kukushi ajiya ni,’ ayọ sọ tẹ eṛẹbata ba ajiya, ka kpaa si iYahaya na aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng nga.”

27 Aba yira iYesu si, “Iyi ta ye yi ba.” Ni ava ju si, “Imẹ ki kọ tẹri nu nga ta igba eṛẹgọrọ wu ni imẹ sọ ju uma ri kọ ba.”

Ighang Upii kaya Aniraghimi Apai

28 “Ikẹmbọ ni inu nu? Ace ajiya shiwu na ashi na aniraghimi apai. Akyaa ukushi aghaye ki ju nga si, ‘Anọ mi, kya kọ ya ju utina kide ija.’

29 Anọ ba yira nga si, ‘Ita ki kya mi ba,’ na song ni aba tee ikwyi nga ki wor.

30 Ni ate ba kyaa ukushi aghi ipai ki ya tẹri nga imumani ateri adaa aghọ. Aba yira si, ‘Iki kyaa ate mi,’ ni ava kyaa ba.

31 “Kide bọ ka pai bọ ni inga ju imumani ate wang?” Aba yira si, “Aghọ iye.” IYesu ba ju bọ

si, “Iso tɛri nu aipang, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ki ghila ɛrɛgom Onong ka aya nu.

³² Ka iYahaya ba ukushi nu ka aba nyeni nu utra aipang, ni inu ta yira no nga ba, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ma aipang ni nga. Ko utumu udu ni inu ta la no ukpaa ki ma aipang ni nga ba.

Ighang Upii Agho Yira Uta Ija
(IMar 12.1-12; ILuk 20.9-19)

³³ Kong ice ighang upii, Ace ajiya pila ija nga, aghimi ko na irivii ki tumu uka meɛ amusumu ikolo na ashi kina uka uboo usa. Aba ma ace ajiya uta ija na asisang ukyeng.

³⁴ Akyua ucuru ya ba ni, aba tuma agira nga kukushi aghomani ayira ija nga ka aya yira nga uka nga ki imila.

³⁵ Aghotina ba kpene agira nga; aca aghaye ki pii aghaye na asi taa aghaye na atii.

³⁶ Ni aba tuma ace agira angoo umani aceɛ adaa akyua, ni aghotina ba ju bo ima iye ra.

³⁷ Ko tutumu ni, aba tuma anoo nga kukushi bo, Asi, ‘Aki kong anoo nga.’

³⁸ Ni aya nu nga ni, aba tɛri ace bo si, ‘Anoo umani aki la uma nga we. Ayo ba pii nga ko ka uma tee unga bayo!’

³⁹ Aba kpene nga ki feni ka utumu ija nga ki pii nga ko.

⁴⁰ “Insi agho ija ya ba ni, ikemboo na aki ju aghotina ra?”

⁴¹ Aba yira nga si, “Aki pili agha akakiya ra, ka ama ace agho bo ija nga, aghomani aki ka ma nga uka nga ki imila.”

⁴² IYesu tɛri bɔ si, “Inu ta kɔ pila nu upii Ɔnɔng ba, ‘Utii umani aghɔ viya tɔɔ bɔ si ushi bɔ ɔdɔdɔma ba ni, ɔbɔ tee cɛɛ nɔ utina. Udii ni Ate ayaya nga ju, ima uwo ica yɔ kukushi mayɔ.’ ”

⁴³ “Kindɔ ni isɔ tɛri nu si aki yira ɛrɛgɔm Ɔnɔng wɔ kukushi nu, ka ama ajiya umani aki ju uma ɔdɔdɔma unga ɛrɛgɔm.

⁴⁴ Aghɔmani a kpaa kaya utii ri ni, aki kpoo, aghɔmani utii kpaa kaya nga ni, aki pulu nga ka awawo.

⁴⁵ Afirist akakɔng kina aFarisiyawa ya kɔɔ ighang upii ni, aba kpili si asɔ pii kaya akwyi bɔ

⁴⁶ Aba wang utra umani aki kpini nga, ni asɔ tɛ ɛrɛbata ikir baiya ka ajiya kpaa si inga ni, aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng nga.

22

Ighang Upii Usra Agya Ubiya (ILuk 14.15-24)

¹ IYesu va pii ni bɔ ni ighang upii si,

² “Amra ɛrɛgɔm ayaya na ace agɔm umani aju anɔ nga agya ubiya.

³ A tuma agira nga si aya yɔrɔ aghɔmani asa yɔrɔ bɔ agya, ni ajiya nga ta ba bɔ ba.

⁴ Ava tuma ace agira si, ‘Tɛri aghɔmani ayɔrɔ si, ime kɔ ker imila, awaa inaa ni mara, akɔ kyo kwike. Inu tɔ ba usra agya.’

⁵ Ni ata duma bɔ kɔ ba, ava wor ila bɔ, ace aghɔ wor kyaa ija nga, ace aghɔ wor kyaa oka gheli na gbara.

⁶ Ace aghɔ bɔ va kpɛnɛ agira nga ki ca bɔ ki pii bɔ kɔ.

⁷ Agom va koo anaa ko, ava tuma na aghonakpo nga na aya pili agho pili ajiya wo ki ta ugha ni ifong bo.

⁸ “Ava teri agira nga si, ‘Ako kpee ukyo uma usra agya, ni aghomani ayoro ta maa bo ba.

⁹ Kindo ni inu kya no itra ki inu ya teri nadidu aghomani inu peni ka aba usra agya.’

¹⁰ Agira ra va kyaa itra ki ya curu nadidu aghomani apeni, agha adaduma kina agha ababi, ki ta ko umani oka usra agya tii na akyeng.

¹¹ “Agom ya ba ma nu akyeng ni, ava nu ace ajiya umani ata somo nga uma agya ba.

¹² Aba ghulu ajiya si, ‘Na nyi wo ni ingo ghila ukawe wo ba uma agya,’ ‘Ayikyo?’ Ajiya ta biya nga upeni ba.

¹³ Agom ba ju agira si, ‘Inu lor nga ivo kina ifra, ka inu feni nga ka sing kide itii, oka umani aki ci na aghula ayiri.’

¹⁴ “Ka ayoro ajiya na pam, ni agho ni ahwiya shi na zee.”

*Ughulu kaya Ujira Agonu kukushi IKaisar
(IMar 12.13-17; ILuk 20.20-26)*

¹⁵ Ashiya kindo ni aFarisiyawa kyaa ki ya pii kina ace bo umani aki kpeni iYesu kide upii nga.

¹⁶ Aba tuma aghoyii bo kina ajiya iHiridus, asi, “Aghomee, ayoye si ingo ni agha aipang nga, ingo ka va mee utra Onong kide aipang, ka ajiya nadidu ni agha aye ra bo kukushi ngo, ingo ka ba nyeni ngo uyo erekwe ka ajiya ba.

¹⁷ Teri ayoye, unu ngo shi na nyi? Ososodoma ni ayoya agonu kukushi iKaisar agom aghaghe ta ayoba ba ja ba?”

¹⁸ Ni iYesu, ye akakiya ushi kidę ikwyi bọ, aba tẹri si, “Inu aghọ ju unu ica, ikẹmbọ sa ni inu wang mra mi?”

¹⁹ Nyeni mi ufẹ umani aka ja agonu wọ,” Aba ba nga na udinari,

²⁰ aba ju bọ si, “Iwuu inga yẹ? Kina uca inga bẹ?”

²¹ Aba yira ki tẹri si, “Ọnga iKaisar.” IYesu ba ju bọ si, “Inu ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar, ni inu ma Ọnọng imumani ishi inga Ọnọng.”

²² Aya kọọ kindii ni, aba kpẹnẹ anyu bọ na asa wo ica, aba ya nga na asa wor.

*Ughulu kaya Ubiya ka Awii Usang Ashi
(IMar 12.18-27; ILuk 20.27-40)*

²³ Ka awii ra ni, ace aSadukiyawa ba ukushi iYesu. Abọ ka tẹri si ba usang ashi. Aghulu nga si,

²⁴ “Aghọmẹẹ, iMusa si, ‘Insi ajiya kpoo na ashi na anọ ba ni, anayuru nga ki vo ayiri ka ajeli anayuru anọ.’

²⁵ Ni ace anayuru atinsara shi kọ kidę bayọ. Agha iye vo ayiri, akpoo na akọ jee nga ba, asa shee anayuru nga ayiri.

²⁶ Kindii wọ ni uba wọ na agha ipai, kina agha itai, ki ya ta ka agha itinsara.

²⁷ Aya kpẹẹ ni, ayiri va kpoo.

²⁸ Kọ usang ashi ni, ayiri ki tee anga inga kidę bọ ka nadidu bọ kọ vo nga?”

²⁹ IYesu ba yira bọ si, “Uma ikwyi nu shi bọ na kikya ba, ka inu ta ye nu nọ upii Ọnọng na awọọ ba, inu ta ba ye nu ẹrẹkyuọ Ọnọng ba.

³⁰ Kọ usang ashi ni, aghimi ki voru bọ ayiri ba, ayiri ni, aki ma bu bọ ubiya ba, aki ba kina atuma Ọnọng bọ ni ka yaya.

³¹ Kọ usang ashi ni, inu ta kọ pila nọ imumani Ọnọng tẹri nu ba? Awọọ si,

³² ‘Imẹ sọ Ọnọng Ibrahim, Ọnọng Ishaku kina Ọnọng iYakubu.’ Ashi Ọnọng aghọ kpuru ba, anga akyuọ nga.”

³³ Ajiya ya kọọ kindii ni, asa wo ica nọ umẹẹ nga.

Imumani Ọnọng Tẹri Ingo cẹẹ nọ Ughoghe

(IMar 12.28-34; ILuk 10.25-28)

³⁴ AFarisiyawa ya kọọ ni iYesu fuga aSadukiyawa anyu ya ni, ava ba curu.

³⁵ Ace aghomẹẹ umẹẹ iMusa kide bọ, ba ghulu iYesu ka amra nga.

³⁶ Asi, “Aghomẹẹ, aligba ima tẹri Ọnọng yọ cẹẹ nọ ughoghe kide uma tẹri nga?”

³⁷ IYesu yira nga si, “‘Yoo ate Ọnọng ngọ kina ikwyi ngọ nadidu, kina okyuọ ngọ nadidu, kina iyee ngọ nadidu.’

³⁸ Udii wọ shi ima tẹri Ọnọng iye, angọ cẹẹ nọ ughoghe.

³⁹ Anga ipai shi kindọ, ‘Yoo agha ayayo ngọ kini ẹrẹkwẹ ngọ ni.’

⁴⁰ Nadidu umẹẹ iMusa kina aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng shina uma tẹri Ọnọng apai ri.”

Anọ Inga ngaa shi IKristi?

(IMar 12.35-37; ILuk 20.41-44)

⁴¹ AFarisiyawa ya curu kọ uka uye ni, iYesu ba ghulu bọ si,

⁴² “Ikẹmbọ ni inu nu kaya iKristi? Ashi anọ inga?” Aba ju si, “Anọ iDauda nga.”

⁴³ IYesu ba ju bọ si, “Na nyi wọ ni iDauda na asọ pii na akyuọ Aghing sọ yọrọ nga si, ‘Ate’? Ka iDauda si,

44 “ ‘Ate si Ate mi, “Cica kọ ukawẹ ka avọ ila mi sa ime sa asho ngo kide ifra ngo,””

45 Insi iDauda sọ yọrọ iKristi si ‘Ate,’ ni, na nyi wu ni iKristi tee anọ nga wọ?”

46 Ba aghọmani a bra uyira nga ba. Kọ kpaa ka awii ra ni ba aghọmani asọ ju ikwyi ki ghulu nga uce upii ba.

23

IYesu Waa Atong Kaya Aghọmẹ IMusa kina aFarisiyawa

(IMar 12.38-39; ILuk 11.43-46; 20.45-47)

1 Ni iYesu ba tẹri ikir baiya kina aghoyii nga si,

2 “Aghọmẹ umẹ IMusa kina aFarisiyawa bọ na ama bọ akyuọ mẹ umẹ IMusa.

3 Kindii ni inu ju imumani amẹ nu, ka inu yii yọ nadidu, inu ba ju kọnọ umani ibọ ka ju ba, ka aka ju bọ imumani ibọ ka mẹ ba.

4 Aka lor ajiya akpara ọkpọtọrọ, anga ushi na awiya ukpaa, ki tiya bọ kaya avọ ni aka duma bọ nọ uta bọ avọ wu ba ko anivọ.

5 * Aka ju kwikẹ ka ajiya nu, aka lor upii Ọnọng ka ubate bọ kina ivọ bọ, aka lor irining igbiligbang ka anyu nọ ugbang bọ.

6 Aka yoo ọkọ ci ọdọdọma kọ ọkọ usra agya kina ọkọ ci ọdọdọma ka ọkọ takwyue aYahudawa;

7 ayoo umani aka bili bọ na ẹrẹgọrọ ka uka gheli na gbara, aka wang si ajiya yọrọ bọ si, ‘Aghọmẹ.’

* 23:5 Agha Israila ka khimi igbang nọ ugba bọ kọ kpaa ka anyu ka ushi amaa umani abọ kyo akwyi bọ kọ uju utina Ọnọng. (IMat 6.1)

⁸ Aki yorọ ngo nga si, ‘Aghomẹẹ ba,’ ka inu ni aghomẹẹ ayeng nga ni ushi ni nga, ka inu ni anayuru aye ra bọ.

⁹ Ni inu ba yorọ ace agho kaya ashi ri si, ‘Ate ba,’ ka Ate nu ni aye nga ka yaya.

¹⁰ Aba va yorọ nọ si, ‘aghomẹẹ,’ ba ka aghomẹẹ nu ni ayeng nga, uKristi.

¹¹ Agho cẹẹ nọ ughoghẹ kide nu ki shi agira nọ.

¹² Ka aghomani azẹẹ ẹrẹkwẹ nga ni, aki suu ni nga, aghomani asuu ni ẹrẹkwẹ nga ni, aki zẹẹ nga.

¹³ Olo nu, inu aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa! Inu agho ju unu ica! Inu yuru anyu ubọọ ẹrẹgom a yaya ya ka ubate baiya. Inu ka akyakwyi nu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu agho wang ghila ka ghila ba.

¹⁴ Olo nu aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka la uma bayiri umani aghomẹẹ bọ kọ kpuru bọ, inu va pii nọ Onong kọ ogbọogbang ka anu nu. Kindo ni, aki ju nu ashuwa uceẹ nọ ububi.†

¹⁵ Olo nu, aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka buu udaa ugeẹ ẹrẹyema, inu ka kya nu ice ẹrẹbọ ka atatọọ ka inu ya wang agho lẹkpaa aye. Insi inu peni ni, inu ka tee ni nga agho idẹ ugha nọ onga cẹẹ ongo nu sọ ẹrẹpai.

¹⁶ Olo nu, afoo nyeni afoo utra! Inu ka tẹri si, ‘Insi acee agho suu na ona Onong ni, uyenì wọ ighima ba; ni insi acee agho suu na utii uyeri idẹ ona Onong ni, iyiya yọ ni aju imumani asuu kọ.

¹⁷ Inu abo afoo! Uligba wọ cẹẹ nọ ughoghẹ, atii

† **23:14** Ice iwọọ ka akyua ra shi yọ na ago ri ba.

uyeri ta ɔna Ɖnɔng umani uhwuru atii uyeri?

¹⁸ Inu ka ba tɛri si, ‘Insi acee agho suu na oka uyeri agoo ni, unyeni wo ighima ba, ni insi acee agho suu ni imumani ama ka agoo ni, iyiya yo na aju imumani asuu wo kaya.’

¹⁹ Inu afoo! Uligba wo cɛɛ no ughoghe, uma wo ta agoo umani aka hwuru uma ni?

²⁰ Kindo ni, nadidu aghomani asuu kaya agoo ni, asuu ni wo kina uma ni ushi kaya nadidu.

²¹ Ni aghomani asuu kaya ɔna Ɖnɔng ni, asuu ni wo kina Ɖnɔng umani aci kide wo.

²² Ni aghomani asuu ni ayaya ni, asuu ni igoo ɛrɛgom Ɖnɔng kina aghomani aci kaya.

²³ “Olo nu, aghomeɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Uwe ni, uka ma Ɖnɔng ima iye kide usho, okyulo, aya kina uma ɛrenang. Inu ta duma no na uju uma ododoma kide umɛɛ iMusa ba, aipang, ahwoo kina uju uma uyira. Uma ri bo si ɔnga umani inu so ju, basi ashee uce ya ba.

²⁴ Inu afoo unyeni utra, inu ka wo anaijii ki ima ɔsa nu, ni inu si ngonɔ Orahimi!.

²⁵ Olo nu, aghomeɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka hwuru utumu iso kina ipe, ide ni, ishi na uma uderi ajiya kina uyoo ɛɛkwɛ.

²⁶ Afoo aFarisiyawa, zono hwuru ide iso kina ipe, utumu ki ko ba na pipar.

²⁷ Olo nu, aghomeɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa agho ju unu ica! Inu shi kini alor umani a coo bo anyi afafuu ni, ashi adaduma unu ko seshi, ide ni, agboho aghokpuru kina ko iligba

igho irighe shiya.

²⁸ Kindii wọ ni inu shi wọ, kọ seshi ni, ajiya ka nu nọ kini agha aipang bọ ni, idẹ nọ ni agha akakiya bọ, agho ju unu ica kina uma ububi.

²⁹ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Ka inu ka vra alor adaduma anga agho pii kọ oto Onong, ki va ju alor agha aipang ufono.

³⁰ Inu ka ju si, 'Ayo ta kọ shi wọ ka akyua anirakpee ba bayo ni, ayo ta kọ ta yi bọ avo wọ ka ashii ayi agho pii kọ oto Onong ba.'

³¹ Kindii wọ ni inu nyeni si inu bọ shi anọ aghomani apili agho pii kọ oto Onong.

³² Inu ya pra ju imumani anirakpee nu ju!

³³ Inu iyoo, inu iyoo na kang! Nagyi wọ ni inu ki te anang idẹ ugha?

³⁴ Kindii ni ime so tuma nu na agho pii kọ oto Onong kina agho uye ukyuu kina aghomee. Inu ki pili ace agho bọ, ace agho bọ ni, inu so gra bọ, inu so ca ace agho bọ kọ oko takwyue aYahudawa nu, inu so yii bọ ufong nọ ufong ni inu so sa bọ olo.

³⁵ Ni kaya nu ni, nadidu ayi agha aipang umani apili ki suu kaya akwyi nọ ka asing ri, kọ kpaa ka Abila ki ta ka ayii iZakariya anọ iBerekiya, aghomani inu pii ka abiyate ona Onong kina agoo.

³⁶ Aipang, ime so teri nu, nadidu uma ri ki ba kaya ajiya akyua ri."

³⁷ "Urushelima, Urushelima! Agho upili agho pii kọ oto Onong, agho fee aghomani atuma kukushi nu na atii! Ereme wọ ni ime ka wang ucuru nu kide ivọ mi kina umani anuu ka curu anọ nga ka aso nga, inu toọ nu.

³⁸ Uwe ka akyakyua ri ni, aya nu ɔna nu ide avo!

³⁹ Ka ime sɔ tɛri nu, inu ta ki sɔ nu mi nga ba, sa awii umani inu tɛri si, “Agha anyu adaduma ngaa, aghɔmani aba kidɛ nɔ uca Ate.’ ”

24

IYesu Pii Kaya Upulu ɔna ɔnɔng
(IMar 13.1-2; ILuk 21.5-6)

¹ IYesu ya kunu kidɛ ɔna ɔnɔng na akyeng ni, atina nga va yeni nga ivila ɔna ɔnɔng.

² Ava ghulu bɔ si, “Inu nu ivila ri nadidu? Aipang ni ime sɔ tɛri nu, aki ya bɔ utii uyeng ya kaya uce ba. Aki pulu yɔ kɔ nadidu.”

Okɔ ɔkɔng ɔlɔ
(IMar 13.3-13; ILuk 21.7-19)

³ IYesu ci kaya ugbana ni ishi nɔ uzaitun ni atina nga va ba ukushi nga ka yayu bɔ ki tɛri si, “Tɛri yi, aligba awii kɔ ni udu di ki ba kɔ? Ni ikɛmbɔ shi amaa mani iki nu kɔ ki ba ngɔ kina usang asing?”

⁴ IYesu va yira bɔ si, “Inu sa amaa kɔ, ka ace aghɔ ba ghɛmɛ nɔ ba.

⁵ Ka ajiya nagigang ki ba kidɛ nɔ uca mi, aki tɛri si, ‘Imɛ ni anga iKristi ngaa’, ka va ghɛmɛ ajiya nagigang.

⁶ Aki kɔng ila ikɔrɔ kini irishu uma ɔtiteri. Inu ba kɔng ɛrɛbata ba, kɔ udidu uma ki tɔ ba, ka amaa sɔnɔ baa ba.

⁷ Ifɔng ki kɔrɔ kini Ifɔng, ɛrɛgɔm ki kɔrɔ kini ɛrɛgɔm. Aki ju idafo kini uzuru ɛrɛbɔng ki ikini ika.

⁸ Udii shi kini ɔkɔng ɛrɛnɔma ayiri sɔ jɛɛ kɔ ni.

⁹ Kindɔ ni asɔ tɔ ma nɔ ɔlɔ, ka va pili nɔ. Ajiya sing nadidu ki tɔrɔ nɔ kidɛ nɔ uca mi.

¹⁰ Akyua rau ni Ajiya nagigang ki kpaa nọ utumu kọ pii Ọnọng, aki gbra ace ka va tọrọ bọ ace.

¹¹ Atina Ọnọng atẹri ki sang na pam ka aghẹmẹ ajiya na pam.

¹² Uju akakiya nagigang, uyoo umani ajiya nagigang ju ace ki kpaa nọ utumu.

¹³ Aghọmani a bra umọr ni aki peni ufoo.

¹⁴ Aki va ma ila ididuma inga ẹrẹgọm Ọnọng ka sa amaa kọ shi ma ajiya, na amaa asing sọ ta ba.

Ọlọ Ububi

(IMar 13.14-23; ILuk 21.20-24)

¹⁵ “Inu ki nu ima ibibi ingo sa ukpaa, ọngọ mani agho pii kọ ọtọ Ọnọng iDaniyel tẹri ni, ating kọ ọkọ uyer. Taa ni agho pila iwọọ kpele.

¹⁶ Ni, aghọmani ashi kide isighi aYahudiya ti bọ ka kya bọ ide apang.

¹⁷ Aghọmani ashi ka aya ọkọ ufiya ba shulu si inga ki ya kpaa ima mani ishi kide aca ba.

¹⁸ Aghọmani ashi ka aghumu ni aba vuu sa anga ki ya kpaa ima ufiya ba.

¹⁹ Ọlọ ayiri ushi na afo, kina agho kọ anọ kaidu akyua!

²⁰ Inu shor Ọnọng kọ uti kono ma ba nọ ka akyua iriwe kọ awii uwuru aYahudawa ba.

²¹ Ka akyua ra ni aki kong ọlọ nagigang, ighọmani asono ju bu ba kọ kpaa kọ ju asing ki ta ka di akyua ri, aki sọ ju bọ igho ba.

²² Ada wasi awa awii najii ba ni, ace agho ta lang ngaa ba, ni aghọmani ahwiya sani aki wọ ace na awii kọ

²³ “Akyua ra kọ ni, aghọmani atẹri nọ si, ‘Inu nu, aghofoo we! ta awa ni, inu ma yira ba.

24 Ka atina ɔnɔŋ ateri ki kunu, ka ju uma ɔkɔkɔŋ kɔnɔ uma sa uwo ica ka zɔɔ ajiya kɔ, kina aghɔmani ahwiya insi uju ni.

25 Ni, iso tɛri nɔ kide akyua.

26 Kindɔ ni insi ateri nɔ si, ‘Awudu ka aghumu,’ Inu ba kunu ba. Insi ateri nɔ si, ‘Ashi kide ubɔɔ na ashɔr,’ inu ma yira ba.

27 Kɔnɔ umani inyigha ka ta uyer ki iripiya ki ma ta ka awura ni, kindɔ ni ɔba Anɔ Ajiya ki shi kɔ.

28 “Ɔkɔ mani ɔkɔŋ shi kɔ ni ɔka wɔ na aghavung ka curu kɔ.

Uvuu Anɔ Ajiya

(IMar 13.24-27; ILuk 21.25-28)

29 “Kai du akyua ni, ko utumu awii ɔlɔ ra ni,
 “ ‘Ɔka vasa kpɛi iting,
 Ɔpir uta ta wɔ uyer ba.
 Eyɛrɛ ki kpira ka yaya,
 Ayɛrɛmɔ ki zuru.’ ”

30 “Aidu akyua ra kɔ ni amaa ba Anɔ Ajiya ki ta nyeni kɔ ka ayɛrɛmɔ. Naidu ite asing ri ki ci. Aki nu Anɔ Ajiya na kyeng ba kide amɔ kini ɛrɛɔrɔ na akyo nɔ ujɔɔ ɔgigang.

31 Aki tɔma kina atuma nga ka pɛni ɛrɛtɔma nɔ shini ishimi nagigang, ka ma curu aghɔmani ahwiya ki ishii ukunu ɔnɔŋ kɔnɔ ukpaa ɔnɔŋ kina ushii ata nɔ ushi aya, kɔ kpaa ka ayɛrɛmɔ kiya ta ka udaa.”

Umɛɛ kɔ Ɔshɛ uwɛŋ

(IMar 13.28-31; ILuk 21.29-33)

32 Inu mɛɛ ice ima kukushi ɔshɛ uwɛŋ. Insi ɔvong nga soju fɔnɔ ni, ɔka kunu kini afa asasa, inu kpɛlɛ si ɛrɛkpɛrɛ yasɔ ba wudu.

³³ Kindo wu ni insi inu nu ima umani ime teri no ni, inu ye si akyua ya so ba ayayo, ashi ka anyu uboo.

³⁴ Iyiya ni so teri no, ajiya aya sing ri ki kpuru bo ba, so uma ri nadidu ba.

³⁵ Ayaya kina asing ki kperi wo, upii mi ki kper wo ko na zee ba.”

Ba agho ye awii uki ba IYesu ba

(IMar 13.32-37; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³⁶ Ba agho ye awii ta akyua ni ima ri ki ba ko, kina atuma Onong ka ayaya mani ta ano Onong, Ate nga ka yayu nga.

³⁷ Konon mani aju ka awii iNuhu ni, kindo ni oki ba wo ko uki vuu Ano Ajiya.

³⁸ Ko kpaa ka kyua ra ni ugya na amusum oghoghe, aso la, na sa, agheme so voru ayiri, na amee ayiri ki ibila, ki ta ka awii umani iNuhu ghila nga ogbolo.

³⁹ Ata ko to ye ima mani ishi kide ni, ugya oghoghe oko kpa bo nadidu bo. Kindo ni uvuu Ano Ajiya ki shi ko.

⁴⁰ Akyua ra ni, agha pai ki shi ka aghumu, aki kpaa agha yeng ko na ya agha yeng ya.

⁴¹ Ayiri apai ki shi ko hwoko utii uhwo, aki kpaa agha yeng ko, na aya agha yeng ya.

⁴² “Kindo ni inu ci no ye, ko nu ye nu awii mani Onong ki vuu ko ba.

⁴³ Inu ye si, agho ona ta ye si agba akyua ko na ayi ki ba na ating, ara bra umor ba, aki ya ka ghila ona nga ba.

⁴⁴ Kindo ni unu ci no ye, akyua mani ota ye nu ba ni, ako ni Ano Ajiya ki ba wo.”

Inga shi Agira ushi na aipang ko angọ taa aipang?

⁴⁵ “Inga shi agira aipang, agho shini ukpele, angọ mani aghọ ọna nga sa nga ukyoo ọna nga, ki va ma ushe agira nga imila bọ kide akyua le?”

⁴⁶ Agha anyu adaduma agira mani aghọ ọna nga ki ba ka ma peni nga na sọ ju utina nga.

⁴⁷ Iyiya ni isọ tẹri nọ, aki ma adidu agira ka kyoo uma nadidu.

⁴⁸ kindọ aghọ ki ju agira ni aghọ ibibi yọ, aki va tẹri ẹrẹkwẹ nga, ‘aghọ ọna mi ki ta ba kai shang ba,’

⁴⁹ ọka wudu ni, a vasa tee aghọ ca aghikyo utina nga, asọ la na sa kina aghọ vura.

⁵⁰ ipeni aju kindọ ni, aghọ ọna nga ki ba ka awii umani agira ye ba, ka kyua mani aye ba,

⁵¹ Aghọ ọna ki ca nga nagigang, ka va wa nga ashuwa kina aghọ uju unu ica. Ọkadọ wu ni aki ci kọnọ ọwọla ayiri.

25

Ighang upii Anirayiri Ushọ

¹ “Aidu akyua ra kọ ni aki mra ẹrẹgọm ayaya kina anirayiri ushọ aghọmani akpaa uma uta ugha bọ na akya bọ ọkọ yira aghẹmẹ asasa ni.

² Atong kide bọ ni abo bọ, atong ni aghọ uye ukyuu bọ.

³ Akyua umani abo ra ya kpaa uma uta ugha bọ ni ara go bọ anye ka ma sang ni akimi kọ ba.

⁴ Aghọ uye ukyuu ni ago iribom na anye kina uma uta ugha bọ.

⁵ Aghẹmẹ asasa ta ba kaishang ba, nadidu bọ ni ava kọng ki ililu, ọmọọ va kpaa bọ wọ.

⁶ “Ating nagigang ni, ava kōng uyōrō na sō tēri si, ‘Aghēmē asasa wudu! Inu kunu kō yira nga.’

⁷ Anirayiri ushō va sisang ki keri uma uta ugha bō.

⁸ Abo ra va tēri aghō uye ukyuu ra si, ‘Inu ma yi anyē nu kō najii, uma uta ugha yi sō kpo bō.’

⁹ Aghō uye ukyuu va tēri bō si, Kayi, aki maa bō yi kina inu ba. Inu kya ọkọ shi aghō gbra kō ya ghē anga nu.’

¹⁰ Aya walu ki kyabō ọkọ ughe anyē ni, ata kō vuu ni aghēmē asasa kō ba. Anirayiri umani aci na zizal na asha ni ava ghila ọka ulor ubiya kini inga, ava yuru anyu ubōọ ya.

¹¹ “Kō tumu ni, ushē anirayiri va ba, ava tēri si, ‘Agha aghaghe, Agha aghaghe, fōmō yi anyu ubōọ!’

¹² Aghēmē asasa va yira bō si, ‘Aipang ni sō tēri nu si, ita ye nu ba.

¹³ “Kindō ni, inu ci nō ye si, inu yē nu awii ko ta aligba akyua kō ni ba.”

Umẹẹ kaya uju Aipang

(ILuk 19.11-27)

¹⁴ Èrẹgọm ayaya shi kini ajiya umani aki sang ukyeng nga ni, ava yōrō agira nga, ka ma upeni nga ki ivō bō.

¹⁵ Ama agha yeng ipa nō ufē itōng, ada aghō ni ipai, ava ma ada aghō uye, kwinga na kikya ni ẹrẹkyuọ nga. Ukadu wō ni ava wolu.

¹⁶ Aghōmani ayira ipa nō ufē itōng ra ni, kaishang na akya kiya tili nō ufē, ki peni ipa itōng kaya.

¹⁷ Kindi ni aghōmani ayira ipa ipai ra, apeni ipai kaya.

18 Aghomani ayira ipa iye, ni aya tumu ufong ki ẹrẹbọ ki shọ ufe agho ọna nga kọ.

19 “Aya kpaa akyua ni, agho ọna agira nga va vuu ka aya keri imumani aju nọ ufe.

20 Aghomani ayira ipa nọ ufe itong va ba ite ki ba kina ice ipa nọ ufe itong ava tẹri si, ‘Agho ọna, ingo ma mi ipa nọ ufe itong. Uwẹ ni ime peni itong kaya.’

21 “Agho ọna va tẹri si, ‘Asho nọ utina, agira adaduma, agho ju aipang! uju aipang ki ma uji. Ime ki ma ngo utina umani ọgina udi.’ Ba kọ uma ju ikwyifu kini ime agho ọna ngo.

22 “Aghomani ayira ipa nọ ufe ipai va ba, ki ba tẹri si, ‘Agho ọna, ingo ma mi ipa nọ ufe ipai. Uwẹ ni ime peni ipai kaya.’

23 Agho ọna nga va tẹri si, ‘Asho nọ utina, agira adaduma agho ju aipang! Ingo ju aipang ki ima ujii. Ime ki ma ngo utina umani ọgina udii. Ba kọ uma ju ikwyifu kini ime agho ọna ngo.’

24 “Ọka wudu ni aghomani ayira ipa nọ ufe iye ra ni, ava ba ite ki tẹri si, ‘Agho ọna, ime ye si ungo shini igigira, ingo ka curu kọ ọkọ umani ingo ra pila ngo kọ ba kina ucuru ka ọkọ umani inga ra ta ngo igho ba.

25 Owọ sa ni ime kong ẹrẹbata ni ime ya tumu ẹrẹbọ kiya shọ ipa nọ ufe ngo kọ. Yira idu ngo.’

26 Agho ọna va yira nga si, ‘Ingo agira igho ibibi aghina agbara! Ita ingo ye si ika curu kọ ọkọ umani ira pila mi ba, ika va curu kọ ọkọ umani ira ta mi igho wọ ba.

27 Ingo ra kọ sa ufe mi kọ ọkọ kyuru ufe, insi iya vuu ni iso yira udu mi kina ẹrẹtiya!

28 Kindo ni inu yira ipa nọ ufe iye kukushi nga kọ uma agho shina usho ra.

29 kindo ni nadidu agho shina ima ni, aki khimi nga kọ, ka va peni nagigang, aghomani ashi ni ima ba ni, kọ na jii mani ashi ni yọ ni, aki yira wọ kukushi nga.

30 Inu sọ feni agira ijirija ra kide iting. Ukadu wọ ni aki ci kina ọwọla ayiri.

Ashuwa usang Asing

31 “Akyua umani Anọ Ajiya ki ba kina ujọo nga kina atuma nga nadidu, akyua ra kọ ni aki cicaa ki igọ ẹrẹgọm ayaya nga.

32 Aki curu ajiya asing ri kite nga, aki kau bọ ka yila yeng, kina mani agho cẹ ka kau atẹm kina anoma.

33 Aki sa atẹm ka vọ ila nga, anoma koma ka avọ iproma nga.

34 Akyua ra kọ ni agom ki tẹri agho shi kavọ ila nga si, ‘Inu ba, inu aghomani ate mi ta nọ anyu adaduma! Inu yira ẹrẹgọm mani ate mi kyo si inga nu ku kọ kpaa ka akyua na akeri asing kọ.

35 Ka akyua mani ime hwiri idafọ ni ingo ma mi imila. Ikong idafọ na amusum ni uma mi ni sa. Ishi akyeng ni, ingo yira mi.

36 Ishi mi ni igbang ba nọ umami igbang. Ishi mi akyuo ba, nọ okong ni ime. Ishi kọ ubọo iting, o ba ki ma bili mi.

37 Akyua ra kọ ni agho shina aipang aki yira nga si, ‘Ate yi, aligba awii ni iyi nu ngọ kọ nọ kong idafọ ni ima ngọ imila? ta ingo kong idafọ na amusum ni ima ngọ amusum sa?

³⁸ Na aligba awii kọ ni iyi nu ngọ sọ ọshi akyeng ni iyi yira ngọ? ta ingọ shi ni igbang ba ni ima ngọ igbang?

³⁹ Ta aligba awii kọ nọ shina akyuọ ba tọ shi kọ ubọọ iting ni ya bili ngọ kọ?

⁴⁰ Agom ki yira bọ ka tẹri si, ‘Iyiya ni sọ tẹri nọ si, kono umani uju ajiya ayeng kide anayuru mi mani ashi najii ni, ime nu ju mi.’

⁴¹ “Aki tẹri agho shi ka avo iproma nga si, inu sang nọ kukushi mi agho ijirija, inu ghila nọ ide ugha umani oki kpo wọ nga ba kọ ta ka amaa asing, Ono umani akyo isheẹ kina atuma nga.

⁴² Ka akyua mani ihwiri idafọ ni, ba aghomani ba. Ikong sa amusum, unu ta ma mi amusumu ọsa ba.

⁴³ Ishi akyeng, inu ta yira mi nga ba. Ime shi mi ni igbang ba, ingo ta ma mi nga igbang ba. Ime shi adumu, ni va shi kọ ubọọ iting nọ ta ba nu mi nga ba.’

⁴⁴ Akyua ra kọ ni abo ki tẹri si, ‘Ate agba awii kọ ni yi nu ngọ kọ ni uhwiri idafọ, kọ idafọ na amusum, kọ irikyeng, ta ingo shi ngọ ni igbang ba, ta ingo shi adumu, ta ingo shi kọ ubọọ iting, ni iyi ta shọ nu nga kọ ba?’

⁴⁵ Akyua ra kọ ni aki yira bọ si, ‘Aipang ni iso tẹri nọ si, kono umani inu ra ju nu agha ayeng ki da agha ajaji ri ba ni, inu ra ju mi ba wudu.’

⁴⁶ Aidu agho ki ghila bọ okong ọlo ongo taa amaa, agha aipang sọ peni okyuo taa amaa.”

26

Aghite Domo Upii IYesu

(IMar 14.12; ILuk 22.12; IYah 11.45-53)

¹ IYesu ya kpɛɛ utɛri uma ri nadidu ni, ava tɛri aghɔyɪi nga si,

² “Kɔnɔ umani inu ye ni, awii usra agya ubulu kɔ shɛ awii apai, aki ma Anɔ Ajiya ka gra nga kɔ ukumu ɔshɛ.”

³ Ni afirist akakɔng kina aghite bajiya curu kidɛ ɔna ifirist uceɛ nɔ ɔghɔghɛ, aghɔ umani aka yɔrɔ si iKayafa.

⁴ Asa dɔmɔ si ibɔ kpɛnɛ nga kɔ uyuyi ka pii nga kɔ.

⁵ Ava tɛri si “Ba kidɛ na awii usra agya ri ba, ka ajiya ba tɔlu kina ace bɔ ba.”

*ACoo IYesu na Anyɛ ɔvɔng ka ABetani
(IMar 14.2-9; IYah 12.1-8)*

⁶ Ka akyua umani iYesu shi ka aBetani kidɛ ɔna iSaminu aghɔnɔ ubili ni,

⁷ ace ayiri sa ba ukushi nga kina anibom ɛrɛtɔng ajaji kina anyɛ ɔvɔng ushi ni izɛ nagigang, ki shii nga kɔ ki ɛrɛkwyue, ka ca mani a do la imila.

⁸ Aghɔyɪi nga ya nu kindɔ ni, ava sa kɔng anang ki tɛri ace bɔ si, “Udii ni, ubra wɔ.

⁹ Ata kɔ gbara anyɛ ɔvɔng ni izɛ nagigang ki ma aghina amir ufɛ.”

¹⁰ IYesu va kpɛlɛ, asa tɛri bɔ si, “Ikɛmbɔ sa ni inu sɔ dɔma kina ayiri ri? Ima ididuma yɔ ni aju mi.

¹¹ Inu shi kina aghina amir ko agba akyua, imɛ ka shi mi kini inu kɔ agba akyua ba.

¹² Ushii anyɛ ɔvɔng umani ayiri ri shi ki ɛrɛnɔma mi ri ni, akeri mi ɔna mi wɔ.

¹³ “Aipang imɛ sɔ tɛri nu, oka mani upii ɔnɔng ri kya kidɛ asing ri ni asɔ shuni na ayiri ri.”

IYahuza Yira Uma IYesu
(IMar 14.10-11; ILuk 22.3-6)

¹⁴ Ni agho aye kide agho usho na apai, umani aka yoro si iYahuza Iskariyoti kyaa ukushi afirist akakong

¹⁵ ki teri bo si, “Ikembö ni inu so ma mi insi ime ma nu nga ni? Asa pila atii ayer ishita ki ma nga.

¹⁶ Kö sang ka akyua ra kö ni aso wang utra umani aso ma nga.

IYesu la imila amaa kina Aghoyii nga
(IMar 14.12-21; ILuk 22.7-13; ILuk 7.21-23; IYah 13.21-30)

¹⁷ Kide awii iye usra agya ubulu umani ishi yo no uyisti ba ya ba ni, aghoyii iYesu kyaa ukushi nga ki ghulu nga ni, “Abi wo ni ayo so kyeri oka la imila usra agya ubulu ko?”

¹⁸ Ava yira si, “Inu ghila ide ifong inu kyaa ukushi ace gho inu teri nga si,” “Aghomee teri si akyua nga kö ba ayayo, awang la imila usra agya ubulu kina aghoyii nga kide ona ngo.”

¹⁹ Aghoyii nga sa ju konö mani a teri bo ni, asa kyeri usra agya ubulu.

²⁰ Ughë ya ba ni, iYesu sa cica ula imila kina aghoyii nga osho na pai

²¹ Ashi kide ula imila ni ava teri si, “Aipang ni ime so teri no aghaye kide no ki ma mi.”

²² Ava kong ikwyi ibibi nagigang ki lite no teri nga ka yayi bo ni, “Imee Ate?”

²³ IYesu sa yira si, “Aghomani aso ta avo nga kide iso kini me ri nga ki ma mi.

²⁴ Ano Ajiya so woru konö umani awoo ila nga ni. Olo kukushi aghomani ama Ano ajiya! oda kö cee umani ajee bo nga ba.”

²⁵ Ni iYahuza umani ama nga va t̄eri si, “Agh̄om̄ē, im̄ē? “IYesu va t̄eri nga si, “Uw̄e ni inḡo t̄eri.”

Ọla ujibi na iYesu

(IMar 14.22-26; ILuk 22.15-20)

²⁶ Ashi kid̄e ula imila ni, iYesu va kpaa ubiredi ki sa izāa kukushi Ọn̄ong, asa zuru ki ma agh̄oyii nga ki t̄eri si “Inu yira k̄o ula, ẹr̄en̄oma mi k̄o.”

²⁷ Asa va kpaa ima ọsa ki va sa izāa, ki va ma b̄o si “Inu sa nadidu nu.”

²⁸ Uw̄e ni ayi mi mani aloo ki kyo umani as̄o na k̄o na ajiya peni ukpaa avulu b̄o.

²⁹ Im̄e so t̄eri n̄o, im̄e s̄o va sa mi kid̄e na amusumu ik̄ol̄o na as̄e ri ba, sa awii umani agh̄o s̄o sa isisa kid̄e ẹr̄eḡom̄ Ate.”

³⁰ Aya ta at̄e ubr̄e Ọn̄ong ni, aba kunu ki woru kya b̄o iziz̄e uzaitun.

IBitrus ki la inang uye IYesu

(IMar 14.27-31; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

³¹ Ni iYesu va t̄eri b̄o si, “Na adi ating ri ni inu s̄o sra kaya mi k̄on̄o umani aw̄ōo ni, “Im̄e s̄o gyo agh̄ocee, At̄em s̄o furu b̄o.

³² Insi im̄e sisang ni, im̄e s̄o shi ite uworu kya mi if̄ong aGalili.”

³³ IBitrus va yira nga si, “Insi asang b̄o nadidu b̄o kaya nḡo ni, im̄e ki sang mi nga ba.

³⁴ IYesu yira nga si, “Aipang im̄e s̄o t̄eri nḡo ak̄or ta k̄o ta ẹr̄ewyue na ating ri ni inḡo so sra uye mi ẹr̄etai.”

³⁵ IBitrus va yira nga si, “Insi as̄o pii mi ni nḡo w̄o ni, na apii mi, im̄e ki sra mi uye nḡo ba.” Agh̄oyii nga nadidu t̄eri kind̄o.

*IYesu pii nọ Ọnọng ka aGetsemani
(IMar 14.32-42; ILuk 22.39-46)*

³⁶ IYesu va sang kya nga ka uce oka aka yoro si aGetsemani, ava teri aghoyii nga si, “Inu cica ko ukeke, ni ime kyaa ki ya pii nọ Ọnọng.”

³⁷ Akpaa iBitrus kina anọ iZabadi apai kina inga, asa deke ko duma kina ikwyi ibibi.

³⁸ Ava teri bo si, “Ikwyi mi so lo nagigang kini iso kpo mi ni. Inu tara ko ukeke ka inu kra mi,”

³⁹ Aya woru na zee ni, aba kpaa ki erabo kina ibate ki pii nọ Ọnọng si, “Ate mi, insi uki ju ni, kpaa mi idi iso olo ri ko. Basi uyoo mi ba, uyoo ngo wo ni aso ju.”

⁴⁰ Aya vuu kyaa nga ukushi aghoyii nga ni, aya peni bo na aso moo. Aba ghulu iBitrus si inu ta bra no ukra mi ba kide ana akyua na aye ba?”

⁴¹ Inu kra ka inu upii nọ Ọnọng ka inu ba kpaa kide umra ba. Aghing wang ni erenoma shi wo ni erekwu ba.

⁴² Ava vuu kyaa nga ko unga ipai ki ya pii nọ Ọnọng si, “Ate mi, insi idi iso olo ki woru wo ba sa ime sa wo ni, taa ni aju konọ uwang ngo ni.”

⁴³ Aya ba vuu ki ba peni bo na aso moo, ka omoo so lo bo nagigang.

⁴⁴ Ava vuu kyaa ki ya bo ya ki ya va pii nọ Ọnọng unga itai, ki va teri bo ima iyiye ra.

⁴⁵ Aya vuu kyaa ukushi aghoyii nga ni asa teri bo si “Inu so shi ko moo ni inu uwuru? Inu nu akyua ya foma umani aso ma Anọ Ajiya kide ivo agho uvulu.

⁴⁶ Inu sisang ka ayo ba kyai. Agho ki ma mi we na aki ba!”

Akpene IYesu

(IMar 14.43-50; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

⁴⁷ Aso shi kọ upii ni, iYahuza aghaye kide usho na pai, ghila kina ajiya na pam kina ukuma okoro kina ashe. Afirist akakong kina aghite bo tuma bo.

⁴⁸ Agho umani ama nga kọ ma bo amaa si, “Aghomani ime keni nga ni, agho ngaa, inu kpene ngaa.”

⁴⁹ Kọ ukyya ni, aba wor kyaa ukushi iYesu ki ya ju si, Iso bili ngo, aghomee!” Aba keni nga.

⁵⁰ IYesu teri nga si, “Ayikyo, ju imumani ingo ba uju.” Ajiya va ba ki ba kpene iYesu.

⁵¹ Aghaye kide agho shi kina iYesu nawa avo ki woo ikuma okoro nga, ki kpa otong agira ifirist ighighe wo.

⁵² IYesu va teri nga si “Vuu ni ikuma ngo, “Aghomani awoo ikuma ni ikuma kọ ki pii nga.

⁵³ Inu kyoo kini ni ime ta ki bra mi ushor Ate mi na ashe mi kọ ba, kide ana akyua na jii ni ata tuma na atuma nga napam ba?

⁵⁴ Aso hwura iworo umani aworo kide awo na nyi unga umani uteri si uki ba kindi?”

⁵⁵ Kide akyua ni iYesu teri ajiya si, “Inu kunu kina ukuma kina ashe inu wang kpene mi kina agho upili ajiya ni? Kọ agba awii ime shi kide ona Onong kọ umee, inu ta kpene mi nga ba.

⁵⁶ Ni udii ba kọ uhwura imumani aworo kide awo agho pii kọ oto Onong.” Aya koro kindi ni, aghoyii nga va ya nga ki te bo.

IYesu kite agho teri Ashuwa

(IMar 14.53-65; ILuk 22.54-55; IYah 18.13-14; IYah 18.19-24)

⁵⁷ Aghomani akpenẹ iYesu kya bọ kina nga kukushi iKayafa ifrist uceẹ nọ oghoghe, ọka umani aghomeẹ umee iMusa kina aghite curu wọ.

⁵⁸ IBitrus va ki yii nga ka atatọ, ki ghila ide ọna ifrist uceẹ nọ oghoghe. Asa ghila ki cica kina agho sha irisha, awang nu imumani iso ba.

⁵⁹ Afrist akakong kina agho uteri ashuwa apai wang kpenẹ iYesu nọ uvulu na atọ peni imumani asọ pii nga wọ.

⁶⁰ Ata peni bọ ba ni, ace agho ta ater va kunu. Aya kpee ni ace agha apai ba kunu.

⁶¹ Asi, “Adii ajiya ri si inga ki bra upulu ọna Onong kọ ka avra kide awii atai.”

⁶² Ifrist uceẹ nọ oghoghe sa sisang ki teri iYesu si “Ingo ki gee ngo ba? Upii umani asọ teri ka aya ri ni?”

⁶³ Ni iYesu shu nga na kikir. Ifrist uceẹ nọ oghoghe ba teri nga si, “Ime dra ngo nọ Onong agho akyuo, teri ayọ ta ingo shi iKristi, Anọ Onong.”

⁶⁴ IYesu yira si ingo teri, ime sọ teri nu kite ni Anọ ajiya sọ cicaa ka avọ ila agho shi na erẹkyuo, aki ba ka ayeremọ.

⁶⁵ Ni ifrist uceẹ nọ oghoghe sa gaa igba nga ki teri si, “Asọ pii agbagbara nọ Onong! Agba amaa nga ni awang. Inu kong umani asọ pii agbagbara nọ Onong.

⁶⁶ Ikembọ ni inu nu? “Asa yira si amaa ukpo!”

⁶⁷ Asa taa nga akpe ki ibate, ki ca nga, ace agho bọ sa sra nga avọ.

⁶⁸ Ki teri nga si “Teri ayọ, inga gyo ngo aghofoo.”

IBitrus La Inang uye IYesu

(IMar 14.66-72; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-19;

IYah 18.25-27)

⁶⁹ Akyua ni iBitrus sa ya cicaa ka ayaye ɔna ni, ace agira anayiri ba ukushi nga ki tɛri nga si. “Ingo kɔ shi kidɛ aghoyii iYesu agha aGalili.”

⁷⁰ Asa va la inang kɔ kite bɔ si. “Imɛ ta ye mi imumani inu sɔ tɛri ba.”

⁷¹ Aya kunu anyu ugeɛ ni ace agira anayiri va sa nu nga ki tɛri ajiya ɔka si, “Adii aghɔ ri shi kina iYesu anga aNazaret!”

⁷² Asa va sra kina usuu si “Imɛ ta ye mi nga ba!”

⁷³ Anakyua na zɛɛ ni aghɔ umani atara kina iBitrus va tɛri si “Aipang, ingo shi aghaye kidɛ bɔ, ighɔ upii ngo yeni ngo.”

⁷⁴ Asa kpɛnɛ usra ɛrɛkwyuɛ nga anyu ababi kina usuu si, “Imɛ ta ye mi nga ba!” kidɛ ana akyua ni akɔr va ta ɛrɛwyuɛ.

⁷⁵ iBitrus va shuni upii iYesu umani asa tɛri nga, “Akɔr ta kɔ ta ɛrɛwyuɛ ni ingo sɔ la inang uye mi ɛrɛtai.” Asa kunu nga ki ya ta akpa uci nagigang.

27*IYahuda ta Ajee*

(IMar 15.1; ILuk 23.1-2; IYah 18.28-32)

¹ Ikyua ya yɛɛ ni, nadidu afirist akakɔng kina aghite baijiya va tɛri ace bɔ si abɔ ba pii iYesu wɔ.

² Ava lor nga, ki wolu ni nga, ki ma nga kukushi iBilatus aghɔ ko ɛrɛbɔ.

³ IYahuda umani agbra iYesu nu ni awa iYesu ashuwa ukpo ni, ikwyi nga va bra yo, ava vuu ukushi afirist akakɔng, kina aghite, ki ma bɔ ufe aguza ishi itai ra.

⁴ Ava tẹri si, “Imẹ ju avulu nọ umani imẹ ma ayi agho utaa avulu ka apii nga ko.” Aba yira nga si, “Ikembọ sọ unga yi? Udii ni, ọdọma ngọ ko.”

⁵ Ava naa ufe aguza ra ko kide ọna Onong, akunu ki ya ta ajee ki kpoo.

⁶ Kindo ni afirist akakong va yeri ufe ko ki tẹri si, “Ushi wo ikikya na akyo ufe ko oko ukyuru ufe ọna Onong ba, ko ufe na ayi bo.”

⁷ Ava pii ki kyo si, aghẹ ọka nira ajiya umani abiba, insi akpuru bo ni, ọka wo shi ayaye agho uvra uwoo.

⁸ Kindo ki ta kaidii ni ayoro oka si, ayaye na ayi.

⁹ Kindo ni ahwura imumani agho pii ko oto Onong Irimiya tẹri si, “Akpa ufe aguza ishi itai, ufe umani ajiya Israila yira si ama ki erẹkwyue nga wudu.

¹⁰ Ava ghee ayaye agho uvra uwoo nọ ufe, konọ umani Ate tẹri mi ni.”

IYesu kite IBilatus

(IMar 15.2-5; ILuk 23.3-5; IYah 18.33-38)

¹¹ IYesu titara kite agho ko erẹbo, ava ghulu nga si, “Ingọ shi Agom aYahudawa?” IYesu va tẹri nga si,

“Ingọ tẹri kindo.”

¹² Afirist akakong kina aghite keli nga, ata tẹri nga ice ima ba.

¹³ IBilatus va ghulu nga si, “Ingọ ta kong ngọ uma umani aso tẹri kaya erẹkwyue ngọ ba?”

¹⁴ Ni iYesu ta tẹri nga ice ima ba, ki ta ko umani agho uko erẹbo wo ica nagigang.

Awa IYesu Ashuwa ukpo

(IMar 15.6-15; ILuk 23.13-25; IYah 18.39; IYah 19.16)

15 Ko agba akyua usra agya ubulu ni, agho ko erabo ka sa ni awo ajiya ayeng agho shina na avulu umani awang.

16 Akyua ni ace agho umom shi ko ubo iting na ayoro nga si iBarabas.

17 AYahudawa ya curu ni, iBilatus va teri bo si, "Ingaa no wang si isher nu? iBarabas ta iYesu mani ayoro iKristi ni?"

18 Ka aye si irisho ko sa na agbra iYesu ko.

19 Akyua umani iBilatus ci koka ubo uteri ashuwa ni, ayiri nga va tuma sa ateri nga si, "Woo avo ngo wo ko upii agho taa avulu ra, ka aidi ni ikong olo nagigang ka amo kaya erakwyue nga."

20 Ni, afirist akakong va ser ajiya si ashoro ka asher iBarabas, na so pii iYesu ko.

21 Agho ko erabo va kimi uteri bo si, "Ingaa kide agha pai ri no wang si isher nu?" Ava teri si, "iBarabas."

22 iBilatus va teri bo si, "Ni ikembo ni iki ju ni iYesu umani ayoro si iKristi?" Nadidu bo va ju si, "Agra nga!"

23 iBilatus va ju si ki ike? Iligba ima ibibi yo na ju?" ni ajiya va shang ayue bo ki teri si, "Agra nga!"

24 iBilatus ya nu ni aki bra nga uju ima ba ni, na ajiya nga wang sang ikwyi bajiya ni, ava vo amusumu ki hwuru ivo nga ko kite ba ajiya, ki teri si, "Ime ni, ba imine mi na ayi agho taa avulu ri. Udi ni imine no yoo."

25 Ajiya nadidu va yira ki teri si, "Taa ni ayi nga ki lara kaya akwyue yi, iyi kina ano yi!"

26 Ukadu ni ava sher bo iBarabas ko umani azonon sa na ju iYesu aiwili, ava ma nga si agra nga.

*Aghina akpo Kali IYesu
(IMar 15.16-20; IYah 19.2-3)*

²⁷ Ukadu ni aghina akpo agho ko erabo va kyaa ni iYesu ka ide ugunu nga, acuru ikir aghina akpo ki erabo,

²⁸ Ava wuli nga uma ko, ava fiya nga ice igbang isiseng.

²⁹ Ava tii ifarkwyue eredom inga akara, ki somo nga ki erekwyue, ki sa nga uko ashi kavo ila nga, ava ta aghong kite nga na so kali nga na teri si, “Okuyo ngo tere ko, Agom aYahudawa!”

³⁰ Ava taa nga na akpe, ava yira ashi ki ca nga ko ki erekwyue.

³¹ Aya kper ukali nga ni, ava woo nga igbang isiseng ko, ki somo nga inga ngaa, ni asi woru ni nga kaya gra nga ka ya ukumu osho.

*Agra IYesu kaya Ukumu osho
(IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)*

³² Asa kyeng wudu ni, ava ta erekwyue na ace ajiya aSayirin, ayoro nga si iSiman, ava meni nga sa akpaa ukumu osho.

³³ Aya foma oko umani ayoro si aGolgota ni, oko umani aka va ayoro si oka agboho erekwyue.

³⁴ Ava ma nga amusumu ikolo na ashe kini ice ma okokasi si asa, aya gheli ni ava toso nga usa.

³⁵ Aya gra nga ni, ava kau ugba nga ko uwuru itoo.

³⁶ Aya kper ni ava cica na so sha nga.

³⁷ Ka aya erekwyue nga ni awoso avulu nga si, ANGA SHI IYESU, AGOM AYAHUDAWA.

³⁸ Agra ace ayi agho dara itra agha apai kini inga, adaa kavoso ila adaa kavoso iproma nga.

39 Ajiya mani awolu ni aso jer nga amira na sha zuru akwyue bo,

40 Na sha teri si, “Ingo agho umani ingo teri si ingo ki pulu Ona onong, ko vra ki da awii atai ni, foo erəkwyue ngo ni! Insi ingo ni Anọ Onong nga ni, shulu kaya ukumu oshẹ ni!”

41 Kindo ni afirist akakong, kina aghomee umee iMusa, kina akwyite sha sra nga, na teri si,

42 Afoo ace agho bo, ata bra nga ufoo erəkwyue nga ba, inga ni Agom Israila nga, tara na shulu ka ya ukumu oshẹ, akyua ra ko ni iyi ki ma aipang ni ngaa wo.

43 Atoro no Onong. Tara na Onong kara nga ka kyuakyuari, ipeni awang ni, ka ateri si inga ni anọ Onong ngaa.”

44 Kindo ni agho dara itra mani agra bo ko, abo to ter nga upii ububi.

Ukpo iYesu

(IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

45 Ko kpaa na atinong, iting yuru erəbong ya naidu, ki ta ka karfe atai angə oghẹ.

46 Akarfe atai ni iYesu va shang erəwyue naigang ki teri si, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” si, “Onong mi, Onong mi, Ikembə sa no ota mi utumu?”

47 Akyua umani ace agho uting ko kadu ya kong kindo ni, ava teri si, “Ajiya ri so yoro Iliya ko.”

48 Kaishang ace agho va titi ki ya kpaa asoso, ki so ka amusum ukpokpam ki ikolo na ashe, ki somo kashi, ki nawa nga sa asa.

49 Ni ushe agho bo va teri si, “Inu ya yaa ki inu, ta Iliya ki ba ka ba foo nga ni.”

50 IYesu va ci naigang, ava shee aghing nga.

⁵¹ Ugyauto umani ushi kọ ọna Onọng giya wo ika ipai, kọ kpaa kaya ki ba wọ ata. Ẹrẹbọng zuru, atii va sara yọ.

⁵² Ava yeri alọr, anọma aghọ shi ayer naigang mani akọ kpuru bọ sang ka akyuọ.

⁵³ Asang ka alọr bọ, iYesu ya sisang ka lọr ni, ava ghila bọ ifọng aghọ upipar, ajiya napam nu bọ.

⁵⁴ Akyua umani agha aghaghẹ aghina akpọ aRoma kina ọshẹ aghọmani ashi kọ ọna iYesu na nu zur ẹrẹbọng kini imumani ibani, ava kọng ẹrẹbata nagigang, ava tẹri si, “Aipang na ajiya ri ni Anọ Onọng nga!”

⁵⁵ Ace ayiri shiwu napam mani ayii iYesu kọ kpaa ka aGalili asọ she nga ni itina. Ati tara ka atọọ na sọ kyoo imumani isọ ba.

⁵⁶ kide bọ ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu kina iYusufu, kina ayuru anọ iZabadi.

Ọnaa IYesu ka Alọr

(IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁵⁷ Ughẹ ya ju ni, ace aghọlọ upeni, agha ifọng Ari-matiya, aghonọ uca si iYusufu ba, inga ni aghoyii iYesu ngaa.

⁵⁸ Akyaa ukushi iBilatus kiya shọr si ama nga ọkọng iYesu. IBilatus va ma anyu si ama nga.

⁵⁹ IYusufu va kpaa ọkọng iYesu ki wuru kọ ugyauto alilin ọngọ upipar.

⁶⁰ Ata nga kide alọr asasa nga, angọ mani atumu kide upang. Ava yini utii ọghoghẹ ka anyu alọr, ava woru.

⁶¹ IMaryamu iMagadaliya, kini idaa iMaryamu ci ki ta ibate na alọr nga.

Agho usha ka Alor

⁶² Awini ikyua ni, awii uloru ki kyo, afirist akakong kina aFarisiyawa curu kite iBilatus,

⁶³ Na teri si, “Agho ona! Ime shuni kini imumani agho ghemi ajiya ra teri na so shi akyuo, si kide awii atai ni aki sisang ka alor.

⁶⁴ Kindo ni sa ka asha alor nagigang kaya ta awii atai, ka aghoyii iYesu konon maya yi okong ngau ba, na so yi ngau na teri ajiya si, asisang ka alor. oghemi ti te ki gina ongo tumu ubibi.”

⁶⁵ IBilatus va teri bo si, “Inu nu aghina akpo, inu kya ko ya sha nga no mani oki bra.”

⁶⁶ Ava kya kiya sha alor, ki gyo erékwyue agom ya ko utii alor, ava sa aghina akpo ko okaa.

28

Usisang IYesu ko ukpo

(IMar 16.1-8; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya woru ko, awii iLadi, na abidikyua ni, iMaryamu iMagadaliya kyeng na daa iMaryamu, ki kyaa ukra alo.

² Erabo ukaa ba zuru ni erékyyuo, atuma Onong kunu ka ayaya, ki yini utii umani a fiya alo ko, ki cicaa ya ka yaa.

³ Ukunu nga shi kina osoma aviya wo ni, uma nga si ufufuu na tas.

⁴ Agho sha eressa sa kong erabata nagigang, na aso titaa, ki kpaa ki erabo kina akpuru bo ni.

⁵ Ni atuma Onong teri ayiri si, “Inu ba kong erabata ba, ime ye ni inu so kra iYesu, aghomani agra nga ka ukumu osho ra.

⁶ Ashi nga ya ba, akọ sisang kọnọ umani ateri ni. Inu ba ka inu ba nu ọkọ umani ayaa nga kọ.

⁷ Inu wẹmọọ uvuu kọ uya teri aghoyii nga si, ‘Akọ sisang kide agho ni akọ kpuru bo na akọ lite ki kyaa aGalili. Ukadu wo ni inu ki ya nu nga kọ.’ Uwọ ni ime uteri nu.”

⁸ Ayiri ba wẹmọọ usang bo ka alọ ni ẹrebata kina ikwyifu, ki wor nọ uti ki ya teri aghoyii nga.

⁹ Ka akyua ra ni iYesu kunu ki peni bo ki teri bo si “Ime sọ bili nu.” Asa yini kya ayayo nga ki kpene afra nga ki jọọ nga.

¹⁰ Ni iYesu va teri bo si, “Inu ba kọng ẹrebata ba. Inu kya kọ ya teri anayuru mi si akya bo aGalili, ukadu wo ni aki nu mi ko.

Ila agho sha ẹresha alọ

¹¹ Ayiri shi kọ utra ni, ace agho sha ẹresha ki wor kya bo ide ifong ka aya teri afirist akakong ta imumani iba.

¹² Afirist akakong takwyue kina aghite ki domo, ava ma aghina akpo ufe napam,

¹³ ki teri bo si, “Inu teri si aghoyii nga bo ba yi nga kọ na ating akyua umani ayọ sọ moo kọ.

¹⁴ Insi ila kyaa atọ agho ko ẹrebọ ni, ayọ ki peni ni nga inu ba ghila nu ọlọ la.

¹⁵ Aghina akpo ba kpaa ufe ki ju kọnọ umani ateri bo ni. Ni ila ri sa kpaa kide aYahudawa ki ta kaidii.

Utina ni iYesu ma Aghoyii nga

(IMar 16.14-18; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁶ Aghoyii nga ọshọ na aye sa wor kya bo ka aGalili, kọ ọpang umani iYesu teri bo si aya takwyue kọ.

¹⁷ Aya nu nga ni asa joo nga, ace agho bo ta yira bo ba.

¹⁸ IYesu sa yini kyaa ayayo bo ki teri bo si, “Ama mi eregoro ayaya kina ashi ri nadidu.

¹⁹ Kindo ni inu kya ko uya teri ajiya ashi ka ayii mi, usa bo ka aba aghoyii mi, nu ju bo iminimini kide no uca Ate kini ugna Ano kini unga Aghing Onong.

²⁰ Inu meo bo ka aju imumani ime sa nu uju. Imo we ni ishi kini inu ko aligba akyua ki ya ta ko usang ashi.

Ajigha NT Portion

Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

copyright © 2025 The Seed Company

Language: (Ajiya)

Contributor: Mission For Scripture Translation And Language Development

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

43235689-f749-53bc-b3bc-8504ea33daa6